

Kolkja Lasteaed-Põhikool

LISA 1
AINEVALDKOND „Keel ja kirjandus“

AINEKAVAD

Eesti keel teise keelena- õppeainet õpetatakse eesti keel

Kirjandus- õppeainet õpetatakse vene keeles
Vene keel vene õppekeelega klassis- õppeainet õpetatakse vene keeles

Sisukord

1. ÜLDALUSED	4
1.1. Valdkonnapädevus	4
1.2. Ainetundide jaotus.....	4
1.3. Lõimingu rakendamise põhimõtted ainevaldkonnas	5
1.3.1. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	5
1.3.2. Valdkonnaülese lõimingu rakendamine	6
1.4. Üldpädevuste saavutamine keele ja kirjanduse valdkonnas.....	7
1.5. Õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas	11
1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused	15
1.7. Õppekorralduse erisused	17
1.8. Õppekeskkonna erisused	18
2. AINEKAVAD	19
2.1. Eesti keel teise keelena.....	19
2.1.1. Õppeaine kirjeldus.....	19
2.1.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	19
2.1.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti I kooliastmes	20
2.1.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi I kooliastmes	31
2.1.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes	31
2.1.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes	39
2.1.7. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes	40
2.1.8. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes.....	47
2.2. Kirjandus	48
2.2.1. Õppeaine kirjeldus.....	48
2.2.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	50
2.2.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes	51
2.2.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes	59
2.2.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes	59
2.2.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes.....	72
2.3. Vene keel vene õppekeele klassis.....	73
2.3.1. Õppeaine kirjeldus.....	73

2.3.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	75
2.3.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes	75
2.3.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes	82
2.3.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes	83
2.3.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes.....	93

1. ÜLDALUSED

1.1. Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

1. austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
2. saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
3. loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
4. leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
5. mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;
6. omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab oma keele- ja kultuuriteadmisi.

1.2. Ainetundide jaotus

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained Kolkja põhikoolis on eesti keel teise keelena, vene keel, kirjandus. Eesti keelt teise keelena õpitakse 1.-9. klassis, vene keelt 5.-9. klassis, kirjandust 5.-9. klassis. Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide maht on kooliastmete kaupa järgmine:

ÕPPEAINE	Ainetundide jaotus I kooliastmes			Ainetundide jaotus II kooliastmes			Ainetundide jaotus III kooliastmes		
	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.
Vene keel	-	-	-	-	3	2	1	1	1
Kirjandus	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Eesti keel teise keelena	6	7	7	5	5	5	5	5	5

Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide jaotus kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa on määratud kindlaks arvestusega, et kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud oleksid saavutatavad. Eesti keele õpitulemuste kirjelduses on arvestatud sellega, et eesti keelt rakendatakse lisaks keeletundidele ka teistes ainetundides.

1.3. Lõimingu rakendamise põhimõtted ainevaldkonnas

1.3.1. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kolkja põhikooli keele- ja kirjandusõpetust ühendab eesmärk õppida heal tasemel valdama loomulikku eesti keelt, mis on kultuurilise ja riikliku identiteedi kandja ning eesti rahvuskultuuri vundament. Keeleoskus kõnes ja kirjas on inimese mõtlemis- ja tundevõime kujunemise, intellektuaalse arengu ja sotsialiseerumise alus. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik ja eluline vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise ja ühiskonnas toimetulemise eeldus. Vene keele eesmärk on võimaldada kultuurilist mitmekesisust, säilitada sidet emakeelse kohaliku (vanausuliste) kultuuripärandiga.

Ainevaldkonna õppeainetes omandab õpilane keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusoskusi, et kasvada põhikooli lõpuks teadlikuks, aktiivseks ja vastutustundlikuks lugejaks, kirjutajaks ja suhtlejaks. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteediloomet ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane peaks olema võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema.

1.-4. klassis arendatakse kõiki keeleõpetuse osaoskusi, esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskusi ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu. Alates 5. klassist on keeled ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne ja žanriteadlik käsitusviis ning kõikide keeleõpetusoskuste mitmekülgne ja tasakaalustatud arendamine.

Eesti keele kui teise keele õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle lisade põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Eesmärk on õpilaste toimetulek eestikeelses ühiskonnas, sh suutlikkus jätkata õpinguid ja siseneda tööturule.

Kirjandusõppes soodustatakse õpilase kirjandushuvi, arendatakse tema lugejavõimeid, mõtte- ja tundemaailma, kujundatakse eetilisi tõekspidamisi ja esteetilisi hoiakuid, vaadeldakse sõnakunsti poeetikat ja kujundikeele olemust ning edendatakse väljendusoskust nii kõnes kui ka kirjas.

Keele ja kirjanduse ainevaldkonna sisese lõimingu põhialus on tekstikesksus, kus tekstikäsitlus hõlmab erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Tekstide kaudu õppides täieneb õpilase tekstikogemus ning kujuneb žanri- ja kontekstitunnetus. Keeleõppe tekstivalikus on esindatud erinevad autentset ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis peegeldavad suhtlustavasid ja -olukordi. Kirjandustekstide lugemise ja uurimise eesmärk on avardada õpilase kultuurikogemust, rikastada tema keeletunnetust, pakkuda inspiratsiooni ning toetada isiksuslikku arengut. Lisaks lõimitakse nii keele- kui ka kirjandusõpetusse audiovisuaalseid väljendusviise (pilt, film, video jm).

1.3.2. Valdkonnaülese lõimingu rakendamine

Keele ja kirjanduse valdkonna ained lõimuvad valdkonnaüleselt kõikide õppeainetega ja toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus. Kõikide valdkondade õppeained arendavad omakorda keelekasutuse põhipädevusi: sõnavara tundmist ja rakendamist, tekstimõistmist ja -loomet, pädevust suuliselt ja kirjalikult suhelda, sh arutleda, infot hankida, seda tõlgendada ja hinnata. Valdkonnaüleline lõiming tähendab, et kõikides õppeainetes tegeletakse ainekirjaoskuse saavutamiseks tekstitoimingutega, sh eri liiki tekstidega, ning juhitakse tähelepanu ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele. Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele- ja kirjandusõpetuse eriosa on tõsta õpilaste keeleteadlikkust, st anda teadmisi keele kohta, mis tagab tõhusa suhtluspädevuse, arusaamise keele varieerumisest žanriti ning grammatikast kui tähendusloome vahendist.

AINEVALDKOND	Keel ja kirjandus
Võõrkeeled	<ul style="list-style-type: none">- eneseväljendusoskus kõnes ja kirjas;- eakohaste tekstide mõistmine;- omandatud keelemõistete (ainsus, mitmus, nimi-, omadus- ja tegusõna jne), laen- ja võõrsõnade kasutamine;- huvitumine võõrkeelte õppimisest;- huvi erinevate maade kultuuri vastu ja kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu
Matemaatika	<ul style="list-style-type: none">- õppetekstide, sh tekstülesannete mõistmine;- arvsõnad ja nende õigekiri;- ühikute nimetuste tundmine ja õigekiri
Loodusained	<ul style="list-style-type: none">- loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine;- suutlikkus oma teadmisi väljendada;

	<ul style="list-style-type: none"> - kohanimed, loodusnähtuste ja -objektide nimetuste kasutamine ja õigekiri; - looduse väärtustamine; - looduskirjeldustest arusaamine; - teaduspõhise maailmapildi omandamine
Sotsiaalne	<ul style="list-style-type: none"> - eneseväljendusoskus kõnes ja kirjas; - sündmuste omavahelise seotuse mõistmine; - orienteerumine ühiskonnaelus ja inimsuhetes; - heade suhete väärtustamine kodus, koolis ja väljaspool; - oma päritolukultuuri tundmine ja austamine; - tahe ja suutlikkus osaleda kodanikuühiskonnas; - ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmine; - riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajaloo sündmuste jne nimede ja nimetuste õigekiri
Kunstiained	<ul style="list-style-type: none"> - emotsioonide väljendamine (kujutavas kunstis, muusikas ja verbaalselt); - kunsti ja muusika emotsionaalse mõju kirjeldamine; - kirjandusteose ja illustratsioonide seotuse mõistmine; - reklaami eesmärkide mõistmine ja oskus üles leida mõjutamisviise; - oskus seostada (rahva)laulu tekstiga; - autorikaitse vajaduse mõistmine ja rakendamine
Kehaline kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> - eestikeelse juhendamise, sh ohutusnõuete mõistmine ja eneseväljendusoskus; - võimekus kirjeldada konkreetse tegevuse mõju endale ning kehakultuuri ja liikumise mõju tervisele üldiselt; - liikumise ja tervise väärtustamine; - enda ja kirjanduslike tegelaste jmt eluviiside üle arutlemine
Tehnoloogia ja käsitöö	<ul style="list-style-type: none"> - eestikeelse juhendamise, sh ohutusnõuete mõistmine ja eneseväljendusoskus; - tehnoloogia rakendamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude mõistmine; - tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudete järgimine; - suutlikkus kasutada nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel.

1.4. Üldpädevuste saavutamine keele ja kirjanduse valdkonnas

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel. Üldpädevusteni

jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades. Üldpädevuste kujundamisel kasutatakse erinevaid koostöövorme, õppemeetodeid ja -keskkondi, sh digivahendeid ja -võtteid, veebi- ja e-õppekeskkondi, analüüsitakse ja lahendatakse elulisi probleemolukordi ja väärtuskonflikte, arvestatakse õpilaste isikupära ja andelaadi. Üldpädevuste areng kajastub õpilase hoiakutes ja teadmiste-oskuste kasutamises tekstiloomes, esitlustes, arutlustes jm.

Kultuuri- ja väärtuspädevus	
Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid	
Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks	
EESMÄRGID	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - Õpetada austama oma kodupaika ja Eesti riiki, tundma selle sümboleid ning täitma nendega seotuvaid käitumisreegleid. - Suunata tajuma ja väärtustama oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, kultuuripärandiga. - Toetada vaimsete ja kultuuriliste väärtuste mõistmist, oma väärtushinnangute kujundamist ja teadvustamist. - Õpetada hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast. - Väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt. 	<ul style="list-style-type: none"> - töö tekstidega, sh ilukirjanduse ja meediaga ning kaasnevad arutelud; - filmide vaatamine ja arutelu; - õppekäigud koos järeltegevustega; - klassi/koolimaja kaunistamine teemakohaste töödega; - temaatiliste nädalate korraldamine; - kooli ühisürituste korraldamine
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	
Suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel	
EESMÄRK	TEGEVUS
<ul style="list-style-type: none"> - Kujundada koostööoskust, julgustada oma arvamust välja ütleva, kaaslaste 	<ul style="list-style-type: none"> - igapäevane suhtlemine; - paaris- ja rühmatöö; - diskussioonid, arutelud;

<p>ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kujundada oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas. 	<ul style="list-style-type: none"> - oma ja kaaslaste tööde hindamine; - digi- jm ülesannete esitlemine
<p>Enesemääratluspädevus</p> <p>Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Kujundada õpilastes positiivset minapilti. - Tuua esile õpilaste eripärad ja anded, õpetada ennast jälgima ja analüüsima. 	<ul style="list-style-type: none"> - töö tekstidega, sh ilukirjanduse ja meediaga ning kaasnevad arutelud; - loovülesannete täitmine (dialogid, kirjad, luuletused, jutukesed jne); - enda ja kaasõpilaste tööde tagasisidestamine
<p>Õpipädevus</p> <p>Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Arendada kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist. - Arendada funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse. - Arendada suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust. 	<ul style="list-style-type: none"> - töö tekstidega, sh erinevate teabetekstide ja meediaga; - oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine; - kuulamisülesannete täitmine; - arutelu ja diskussioon; - eri liiki tekstide koostamine
<p>Suhtluspädevus</p> <p>Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Kujundada suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. 	<ul style="list-style-type: none"> - töö tekstidega, sh ilukirjanduse ja meediaga ning kaasnevad arutelud; - suulise ja kirjaliku suhtlemise ülesannete täitmine (kirjad, dialoogid, rolli- ja õppemängud, arvamuse sõnastamine jne)
<p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Arendada oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. - Edendada arvutamisoskust. - Õppida eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest. - Suunata kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> - teabetekstidest info leidmine, selle tõlgendamine ja taasesitamine; - teabegraafika (joonised, skeemid, graafikud, tabelid, diagrammid) kasutamine info ja seoste leidmiseks, tõlgendamiseks ja analüüsimiseks; - mõõtühikute teisendamine nt vanemat aega käsitlevates ilukirjandustekstides; - arvutustehete kasutamine (näited teabetekstidest, protsendi leidmine); - eri liiki tekstide võrdlemine, infootsingu ülesanded; - tekstide loomine, korrigeerimine ja esitamine IT-vahendite abil
<p>Ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Kujundada ettevõtlikkust ning vastutustunnet, omaalgatust ja aktiivsust. 	<ul style="list-style-type: none"> - meedia- ja ilukirjanduslikest tekstidest ning igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide

<ul style="list-style-type: none"> - Soodustada keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest. 	<p>arutamine, nende suhtes seisukoha võtmine ja neile lahenduste otsimine;</p> <ul style="list-style-type: none"> - iseseisva õppe päevad; - osalemine projektides
<p>Digipädevus</p> <p>Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Õppida tavapärase kirjutusvahendite kõrval kasutama ka tehnoloogilisi abivahendeid. - Tutvuda digitehnoloogia võimalustega ja kasutada neid õppimiseks, koostööks ning üldiseks toimetulekuks ühiskonnas. - Teadvustada digikeskkonna ohtusid ning õppida kaitsma nii oma tervist kui ka privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, samuti autoriõigusi. 	<ul style="list-style-type: none"> - IT-vahendite kasutamine tekstide, esitluste jms sisu loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel; - tööülesanded info töötlemiseks: selle leidmine, haldamine, säilitamine ja taasesitamine (esitluste koostamine, loovülesanneteks materjali kogumine); - kasutatavate infoallikate asjakohasuse ja usaldusväärsuse hindamine; - tähelepanu pööramine ohtudele digikeskkondade kasutamisel; - õpilasi suunatakse järgima digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus

1.5. Õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas

Üldpädevuste saavutamist toetab ka läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Õppekava läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbivad teemad kui ühiskonnas tähtsustatud aineteülesed valdkonnad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vahendiks, neid arvestatakse keelte ja kirjanduse õppesisu ja õpitulemuste kavandamisel ja koolikeskkonna kujundamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast. Keele ja kirjanduse ainevaldkonna eripära on tekstikesksus. Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine	
Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid	
Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks	
EESMÄRGID	TEGEVUSED
- Arendada õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi.	- dialoogid ja rollimängud; - tekstide käsitlemine; - arutelud loovtööde kaudu; - tähelepanu pööramine suhtlus- ja koostööoskustele kõigis tegevustes; - kooli üritustel osalemine
- Arendada iseseisva õppimise oskust.	- õpioskuste kujundamine; - iseseisvate tööülesannete tagasiside; - e-õppe päevade võimaldamine
- Kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara ja analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi.	- töötamine tekstidega; - loovülesanded; - õppekäigud
- Planeerida oma tulevast haridusteed ja tööelu, kasutades eneseanalüüsi tulemusi.	- ametitega seotud õppeteemade käsitlemine ainevaldkonnaga seotud ametite ja neile esitatavate nõuetega tutvumiseks; - tunnivälised tegevused, sh õppekäigud
- Tutvuda töömaailmaga ja erinevate tööaladega, leida seoseid erinevate elukutsete ja tööde vahel.	
- Õppida koostama õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente.	- edasiõppimisvõimaluste kohta teabe leidmine; - õppeülesanded näidiste järgi dokumentide koostamiseks
- Luua eeldused õppida tundma töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.	- keeleoskuse arendamine ja abistavate veebikeskkondade kasutamise võimalustega tutvumine
- Juhtida õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.	- meediatekstide kasutamine õppeülesannetes, nende kriitiline hindamine ja analüüs
Keskkond ja jätkusuutlik areng	

<p>Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Toetada õpilaste sotsiaalset aktiivsust ja vastutustundlikkust. - Arendada keskkonnateadlikkust. 	<ul style="list-style-type: none"> - teemakohaste tekstide käsitlemine; - kooli ürituste korraldamine; - loodushariduslikud õppekäigud; - suulised ja kirjalikud arutlused
<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>	
<p>Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Suunata õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. - Toetada aktiivset ellusuhtumist ja ühistegevusi. 	<ul style="list-style-type: none"> - eri liiki tekstide käsitlemine; - arutelud; - projektülesanded; - kooli ürituste korraldamine; - aktiivõppe meetodite kasutamine
<p>Kultuuriline identiteet</p>	
<p>Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Kujundada õpilastes arusaama endast, teadmist oma juurtest ja riigist. - Õppida tundma ja väärtustama Eesti riigi kultuurilisi traditsioone. - Aidata mõista, et kultuuridel on erinevused, aga ka ühisosa, ning teadvustada kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonnas. 	<ul style="list-style-type: none"> - õppeülesannete kaudu teadmiste omandamine oma rahvuskultuuri ja teiste rahvaste kultuuride kohta; - erinevate rahvaste elu ja kultuuri puudutavate tekstide kasutamine; - rahvuslike kultuuritavade praktiseerimine; - emakeelt, kirjandust ja laiemalt kultuuri väärtustavate ürituste korraldamine

<ul style="list-style-type: none"> - Kasvatada lugupidamist enda, oma rahva ja teiste kultuuride esindajate vastu. 	
<p>Teabekeskond ja meediakasutus</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab kriitiliselt analüüsida ja kasutada meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Suunata õpilasi mõistma, miks ja kuidas erinevad vahetu ja vahendatu, valima olukorrale vastava suhtluskanali ja -registri. - Juhendada tegutsema meediakeskkonnas turvaliselt ja vastutustundlikult, olema kriitiline allikate ja tekstide suhtes. 	<ul style="list-style-type: none"> - erinevatest internetiallikatest teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine; - erinevad loovülesanded; - turvalise ja eetilise internetikäitumise juhendamine
<p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Suunata õpilasi kasutama nüüdisaegseid tehnoloogiaid enese arendamiseks. - Suunata kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes. 	<ul style="list-style-type: none"> - teemakohaste tekstide kasutamine; - kooli IT-vahendite ja infoühiskonna võimaluste kasutamine õpiülesannete lahendamiseks; - töö vormistamise juhendite kasutamine
<p>Tervis ja ohutus</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Mõjutada positiivselt tervisega seonduvaid hoiakuid ja sotsiaalseid toimetulekuoskusi. - Anda teadmisi liiklus-, tule- ja veeohutusest. - Suunata õpilasi käituma hoolivalt ja lugupidavalt enda, teiste ning ümbritseva keskkonna suhtes. 	<ul style="list-style-type: none"> - ainesisust lähtuvate temaatiliste tekstide kasutamine (näited, arutelud, ülesanded); - teadlik tähelepanu pööramine tervislikele valikutele alates istumisasendist ja liikumispausidest vaimse ja emotsionaalse tasakaalu hoidmiseni; - püüda märgata ja ennetada terviseriske
<p>Väärtused ja kõlblus</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRGID</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Suunata õpilasi järgima üldtunnustatud viisakusreegleid ja kõlblisi väärtusi. - Kujundada õpilasi üldnimlikke ja ühiskondlikke väärtusi järgivateks isiksusteks. - Kujundada julgust astuda välja taunimisväärtete tegude ja hoiakute vastu. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilukirjanduse ning kultuuriteemaliste teabetekstide lugemine, analüüsimine, nende üle arutlemine; - loetu põhjal kirjutamine; - arutlemine nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumise ja eluliste näidete üle; - käitumisreeglite väljatöötamises, sõnastamises ning nende järelevalves osalemine

1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist.

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne kujuneb õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Ainevaldkonna **I kooliastmes** hinnatakse õpilase

1. suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
2. lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
3. kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Ainevaldkonna **II ja III kooliastmes** hinnatakse õpilase

1. suulist ja kirjalikku suhtlust,
2. tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist,
3. tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist,
4. keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.

Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstiloomes osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis.

Hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste, kooliastmeti kasvab nende keerukusaste.

I kooliastmes hinnatakse jutustavaid tekste, näiteks suulisi ja kirjalikke ümberjutustusi, kirjalikku jutustust pildi, pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust.

II kooliastmes hinnatakse jutustavaid, kirjeldavaid ja põhjendavaid tekste, sealhulgas kirjalikku jutustust alusteksti põhjal, jutustavat kirjandit, arvustust. Teabetekstidest hinnatakse kirjeldust, iseloomustust, kokkuvõtteid, kultuuriainelisi lühiuurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning e-kirja kirjutamist.

III kooliastmes hinnatakse ka arutlevat kirjandit, selle ülesehitust, teksti vastavust teemale, asjakohaseid näiteid, võrdlemise, seoste loomise ja järelduste tegemise oskust ning isikliku suhtumise väljendamist põhjendatud argumentide toel. III kooliastmes hinnatakse teabetekstidest kindlal eesmärgil kirjutatud ülevaateid ja kultuuriainelisi lühiuurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning avaliku suhtluse žanre, nagu näiteks avaldus. Peale selle hinnatakse oskust kirjutada levinumaid meediažanre.

Tekstide hindamisel seatakse hindamiskriteeriumid, mis arvestavad tekstiliigile omaseid tunnuseid ja õpilase keelelist arengut. Hindamiskriteeriumid puudutavad tekstide sisu ja ülesehitust, konteksti sobivat lausestust ja sõnastust, õigekirja ja vormistust.

Kirjanduse õpitulemusi hinnatakse eraldi alates 5. klassist. II ja III kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel:

1. tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist,
2. tekstide jutustamist ja esitamist,
3. kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist,
4. omaloomingulisi töid,
5. kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Ainevaldkonna õpitulemuste kontrolli ja hindamise vormid on mitmekesised. Need hõlmavad suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased kontrolltööd, analüüsi- ja tõlgendusülesanded, lugemispäeviku pidamine või õpimapi koostamine. Hindamiseks sobivad veel mitmesugused oskusi edendavad sooritusülesanded, nagu luule-, proosa- ja draamateksti esitamine, arutleva kirjandi kirjutamine, uurimis- või praktilise töö tegemine, projekti koostamine ja elluviimine, ettekande loomine ja esitlemine, avalik esinemine. Lugemiskontrollile, mis piirdub sisu meenutavate faktiküsimustega, eelistatakse arutlusele suunavaid analüüsi- ja tõlgendusküsimusi, mõttevahetust teksti väärtuste ja sõnumi üle.

Kirjanduse hindamisel pole alati (nt loovtöodes ja tekstitõlgendustes) võimalik täpselt määratleda teadmiste ja oskuste standardit, mistõttu on hindamise skaala võrdlemisi paindlik. Hinnates omaloomingulisi töid, tunnustatakse idee ja teostuse originaalsust, iseseisvust, üldistavust või muud vaatenurka. Arutluste (nt arutlevate kirjandite) puhul hinnatakse arvamuste ja seisukohtade veenvust, argumenteeritust, seostatust. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kõikides kirjalikes töodes tähistab aineõpetaja keelevead, kuid hindamisel arvestab soorituse väärtusi vastavalt ülesande eesmärgile ja kokkulepitud hindamiskriteeriumidele.

Eesti keele kui teise keele aines hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis põhinevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi vastava taseme kirjeldustel. Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

Keele ja kirjanduse valdkonna ainete hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, hindamise nõuded ja korraldus on täpsustatud kooli õppekava üldosas.

1.7 Õppekorralduse erisused

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatus rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

2. arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
3. toetatakse lõimingu valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
4. rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õpetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
5. arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
6. taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
7. tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega;
8. loetakse ja käsitletakse eri tüüpi ja liiki tekste ea- ja jõukohasuse, valikulisuse ja huvidele vastavuse põhimõttel ning ühise identiteedi kujundamise eesmärgil;
9. kujundatakse õpilase keeleteadlikkust, metakeele valdamist, suhtlus- ja väljendusoskust, keeleressursside ja -allikate teadliku kasutamise oskust;
10. kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust;
11. arendatakse eri liiki ning žanri ilukirjandustekstide avatud ja loovat analüüsi-, tõlgendamise- ja mõistmisoskust, ilukirjandusliku poeetika tundmist;
12. tegeldakse tekstilooime ja -esitlusega ning omaloomingulise kirjutamisega, kasutatakse selleks ka digivahendeid ja veebikeskkondi.

1.8. Õppekeskkonna erisused

Koolis korraldatakse keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpet:

1. viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivaldavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
2. ruumis, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, et arendada info-, meedia- ja digikirjaoskust;
3. ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaülesanded);
4. väljaspool kooliruumi, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õues- ja võimalusel reisiõpe) ja -tegevusi (nt õppekäik teatrisse, muuseumisse, raamatukokku, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, osavõtt olümpiaadidest ja konkurssidest, valdkondlikud teemapäevad ja -nädalad).

Pädevuste peamiste komponentide - teadmiste, oskuste ja hoiakute - kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob sobiva õpikeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. AINEKAVAD

2.1. Eesti keel teise keelena

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon. Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid. Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

2.1.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta: 1. saab aru lihtsatest suulistest ja kirjalikest tekstidest; 2. väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;	6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta: 1. saab aru kirjalikest ja suulistest eakohastest tekstidest; 2. väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime	9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning läheneb aasta-aastalt eakohase B2-keeleoskustaseme saavutamisele, milleni jõutakse 2027/28 õ-a lõpuks. See tähendab, et õpilane: mõistab konkreetsel ja abstraktsel teemal tekste; suhtleb loomulikult ja ladiusalt erinevatel teemadel;

<p>3. leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;</p> <p>4. koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;</p> <p>5. teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;</p> <p>6. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.</p>	<p>igapäevastes suhtlusolukordades;</p> <p>3. kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;</p> <p>4. koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste;</p> <p>5. on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;</p> <p>6. tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;</p> <p>7. tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.</p>	<p>väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti; loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel; on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega; tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid; teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.</p>
---	--	---

2.1.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti I kooliastmes

1. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>MINA JA TEISED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; - teab 1. klassi eesti keele õppekavas esitatud temaatika piires sõnu, peamiselt nimetavas käändes; - loeb teksti sõnahaaval, kõnetekstist aeglasemalt; - reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; - on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist; 	<p>Tervitamine, vabandamine, enese, pereliikmete ja kaaslaste tutvustamine ja kirjeldamine.</p> <p>Perekonnaliikmed.</p> <p>Minu klass, minu õpetaja.</p> <p>Värvide nimetused.</p> <p>Kool ja klassiruum, seal leiduvad esemed.</p> <p>Õppeainete nimetused. Tunniplaan.</p> <p>Käitumine koolis. Tegevused tunnis.</p> <p>Trüki- ja kirjatähtede tundmine pildis ja kirjas.</p>

<p>KODU JA LÄHIÜMBRUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; - oskab vastata küsimuste toel loetust; - moodustab pildi põhjal lihtlauseid; - tutvub tähestikuga; - teeb häälikuanalüüsi; - parandab eeskjuu järgi hääldust; - oskab määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas (kahekuni neljahäälikulistes sõnades); - eristab ja märgib kirjas lühikest ja pikka täishäälikut; - kasutab suurt algustähte lause alguses, tuttavate nimedes; 	<p>Kodu: asukoht (nt linn, küla, tänav, telefoninumber) mööbel, kodus olevad asjad.</p> <p>Koduümbus, kodukoha loodus (nt lilled, puud, põõsad, linnud, loomad).</p> <p>Koduloomad.</p> <p>Kodused tegevused (nt koristamine, söömine, pesemine, riietumine); perekondlikud sündmused (nt sünnipäevad, isadepäev).</p> <p>Liiklusvahendid ja koolitee.</p> <p>Aastaajad ja kuud, nädalapäevad, ilm.</p> <p>Silvi Väljal, "Jussikese seitse sõpra".</p> <p>Margit Sarapik, "Kalendrilinna lood".</p>
<p>IGAPÄEVAELU: ÕPPIMINE JA TÖÖ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - teeb ära kirja tahvlilt, tahvlinäidise järgi täidab õpilaspäevikut; - oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu (2-3 tähte); - hoiab kirjutusvahendit ja istub kirjutamisel, joonistamisel õigesti; - oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris. - Edasijõudnud: - on lugenud vähemalt üht lasteraamatut; - kirjutab k, p, t sõna algusesse; - kasutab lauselõpumärke; 	<p>Koolitee, koolipäev (kool ja klass, õppeained ja tunniplaan, koolitarbed, õppetegevused).</p> <p>Kell ja kellaaeg, täis- ja pooltund.</p> <p>Kehaosad.</p> <p>Riietusesemed.</p> <p>Emotsioonid.</p> <p>Tervis (nt enesetunne, arsti juures käimine).</p>
<p>EESTI JA TEISED RIIGID NING NENDE KULTUUR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - on lugenud vähemalt üht lasteraamatut; - kirjutab k, p, t sõna algusesse; - kasutab lauselõpumärke; 	<p>Eesti sümboolika.</p> <p>Suuremad linnad (nt pealinn Tallinn, Tartu, Pärnu, Kuressaare, Narva, Viljandi).</p> <p>Teatrikülastus.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - kirjutab õigesti mitmuse tunnust -d; - kirjutab tegusõna lõppu -b ja -vad; - kirjutab etteütlemise järgi lihtlauseid; - teeb ära kirja tahvlilt ja õpikust, tahvlinäidise järgi; - leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest. 	<p>Rahvakalendri tähtpäevad (nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev), sõbrapäev, emadepäev, laulupidu.</p> <p>Söögikorrad, söögid, joogid, toiduainete nimetused.</p> <p>Lemmik multifilm.</p> <p>Metsloomad.</p> <p>Tegevused õues.</p>
<p>VABA AEG</p>		<p>Minu huvid. Huviringid.</p> <p>Muusikainstrumendid.</p> <p>Mängud, mänguasjade nimetused, mängujuhendid.</p> <p>Mängude käsklused ja juhendid (tuntumate mängude, sh laulumängude käsklused ja läbiviimine).</p> <p>Tegevused õues.</p> <p>Vaba aeg koos perega.</p> <p>Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused; lemmiktegevused (nt lugemine, tantsimine, sport, mängud, ühistegevused sõpradega).</p> <p>Kauplused: kaupade nimetused, suhtlemine müüjaga, ostmine, maksmine.</p> <p>Rahaühikud.</p> <p>Suvised tegevused.</p>
<p>GRAMMATIKA</p>		<p>Tähestik, täis-, kaas-, sulghäälik.</p> <p>Küsisõnad: kes?, mis?, mida teeb? mida teevad?</p> <p>Mitmus.</p> <p>Suur algustäht (lause algus, nimed).</p> <p>Lauselõpumärgid.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpetada austama oma kodupaika ja Eesti riiki.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: kujundada oskust suhelda sõbralikult, julgustada oma arvamust välja ütleva ja teistega arvestama.</p> <p>Enesemääratluspädevus: õpetada ennast jälgima.</p> <p>Õpipädevus: arendada kuulamis- ja lugemisoskust.</p> <p>Suhtluspädevus: kujundada suulise suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise kõne mõistmist.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: arendada oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: kujundada ettevõtlikkust ning vastutustunnet.</p> <p>Digipädevus: teab lihtsaid arvutiga seotud mõisteid; kasutab arvutihiirt.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: arendada õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: toetada õpilaste sotsiaalset aktiivsust ja vastutustundlikkust.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: toetada aktiivset ellusuhtumist ja ühistegevusi.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kujundada õpilastes arusaama endast.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: suunata õpilasi kasutama nüüdisaegseid tehnoloogiaid enese arendamiseks.</p> <p>Tervis ja ohutus: anda teadmisi enda tervise eest hoolitsemiseks; anda teadmisi liiklus-, tule- ja veeohutusest; suunata õpilasi käituma hoolivalt teiste ning ümbritseva keskkonna suhtes.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: suunata õpilasi järgima üldtunnustatud viisakusreegleid.</p>	<p>Loodusõpetus: ilm, mets- ja koduloomad, omadussõnad, aastaajad, kodukoht, kodu, koduümbrus, pereliikmed, Eesti sümboolika.</p> <p>Matemaatika: kell, arvud, võrdlemine.</p> <p>Kunst ja tööõpetus: joonistamine ja meisterdamine õpitud teemade ainetel.</p> <p>Muusika: teemakohased laulud.</p> <p>Liikumine: ringmängud, õppekäigud.</p>

2. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad

<p>MINA JA TEISED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; - loeb dialoogi; - kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks; - reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; - on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; - suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; - töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; - on lugenud vähemalt ühe lasteraamatu; - esitab peast kahte luuletust; - koostab lühemat suulist juttu pildiseeria või küsimuste abil; - väljendab end arusaadavalt suhtlusolukordades: 	<p>Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine.</p> <p>Jutustab oma perest: nimed, kes on peres. Kirjeldab pereliikmete välimust, iseloomujooni.</p> <p>Tervitab, jätab hüvasti.</p> <p>Kooliasjad.</p> <p>Riideesemed.</p> <p>Kodu ja lähiümbrus.</p> <p>Värvid.</p> <p>Kodukoht.</p> <p>Turul: puu-, juur- ja köögiviljad. Muinasjutu "Naeris" lavastamine.</p> <p>Liiklusvahendid. Ellen Niit, "Rongisõit".</p> <p>Loomaaed, vöõramaaloomad.</p> <p>Koduloomad.</p> <p>Ametid.</p> <p>Jõulusümbolika ja talverõõmud.</p>
<p>EESTI JA TEISED RIIGID</p>	<ul style="list-style-type: none"> - palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine; - loeb ladusalt ja ilmekalt päheõpitud neljarealist luuletust; - eristab täis- ja kaashäälikut, sõna, liitsõna, lauset; 	<p>Eesti naaberriigid, pealinnad, põhirahvused, keeled.</p> <p>Eesti kaart, linnad.</p> <p>Eesti sümbolika (rahvuslill – rukkilill, rahvuskivi – paekivi, rahvuslind – suitsupääsuke, lipp, vapp, vapil kolm sinist lõvi).</p>
<p>IGAPÄEVAELU, ÕPPIMINE JA TÖÖ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimedes; - oskab lause lõppu panna kas punkti või küsimärgi; 	<p>Menüü.</p> <p>Tervis; koolipäev, koolitee.</p> <p>Huviringid.</p> <p>Vaba aja veetmise kohad.</p> <p>Päev, nädal, kuu, kalender, kell.</p>

<p>VABA AEG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjutab väikesi ja suuri kirjatahti (lahus- või siduskiri); - kirjutab loetava käekirjaga; - oskab vihikusse paigutada tööd, kirjutada pealkirja, kuupäeva; 	<p>Lemmiktegevused. Mängude käsklused ja juhendid. Piknik. Leiutised. Suveplaanid.</p>
<p>GRAMMATIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - täidab õpilaspäevikut (kirjutab tunniplaani üks nädal ette, märgib kodused tööd õpetaja juhendamisel); - teeb ära kirja nii tahvlilt kui õpikust; - oskab eristada jutukest ja luuletust; - oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas. - Edasijõudnud: - loeb ladusalt, ilmekalt ja õigesti õpitud teksti; - on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut; - saab aru õppimata tekstist; - parandab oma lugemisviga lauses, kui vastavale lausele tähelepanu juhatakse; - mõistab loetu sisu ja oskab vastata küsimustele; - selgitab sõbrale lihtsamat mängu või tööjuhendit; - mõtleb jutule algust ja lõppu; - kirjutab etteütlust õpitud keelendite ulatuses (kuni 15 sõna); - annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õpitud pala, loetud raamatut; - leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest. 	<p>Tähestik, täis-, kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine. Suur algustäht (lause algus, nimed). Lauselõpumärgid.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpetada austama oma kodupaika ja Eesti riiki, tundma selle sümboleid ning täitma nendega seostuvaid käitumisreegleid; õpetada hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: kujundada koostööskust, teistega arvestamist ning julgust väljendada oma arvamust.</p> <p>Suhtluspädevus: kujundada suulise suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut.</p> <p>Enesemääratluspädevus: õpetada ennast jälgima.</p> <p>Õpipädevus: arendada kuulamis- ja lugemisoskust, kirjatehnikat.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste - ja tehnoloogiaalane pädevus: arendada oskust leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite ning diagrammidena esitatud infot ning seda sõnalise teabega seostada ja tõlgendada; edendada arvutamisoskust.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: arendada õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi; arendada suutlikkust kujundada oma arvamust; arendada iseseisva õppimise oskust; analüüsida oma huvisid ja võimeid; tutvuda erinevate tööaladega, leida seoseid erinevate elukutsete ja tööde vahel.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: toetada õpilaste sotsiaalset aktiivsust ja vastutustundlikkust; arendada keskkonnateadlikkust.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: toetada aktiivset ellusuhtumist ja ühistegevusi.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kujundada õpilastes arusaama endast, teadmist oma juurtest ja riigist; õppida tundma ja väärtustama Eesti riigi kultuurilisi traditsioone.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: tutvuda erinevate teabeallikatega info leidmiseks.</p> <p>Tervis ja ohutus: anda teadmisi liiklus-, tule- ja veeohutusest, suunata õpilasi käituma hoolivalt enda ja teiste suhtes.</p>	<p>Loodusõpetus: inimene, toit, toiduained, kehaosad, tervis, haigus, ilm - pilvisus, tuul, õhutemperatuur, sademed, puu-, juur- ja köögiviljad, metsloom, koduloom, lemmikloom, asula, linn, alev, küla.</p> <p>Inimeseõpetus: mina ja tervis, mina ja minu pere, mina ja Eesti, aeg ja asjad, aja planeerimine, ametid.</p> <p>Matemaatika: kell, kalender, arvud, võrdlemine, termomeeter, rahaühikud.</p> <p>Kunst ja tööõpetus: erinevatel teemadel joonistamine ja meisterdamine.</p> <p>Muusika: teemakohased laulud ja tantsud.</p> <p>Liikumine: ringmängud, õppekäigud kodukohas ja orienteerumine kooli ümbruses.</p>

<p>Digipädevus: õppida tavapäraste kirjutusvahendite kõrval kasutama ka tehnoloogilisi abivahendeid; tutvuda digitehnoloogia võimalustega õppimiseks (õppemängud, ülesannete lahendamine digitaalses õppekeskkonnas).</p> <p>Ettevõtlushädevus: kujundada ettevõtlikkust, omaalgatust ja aktiivsust.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunata õpilasi järgima üldtunnustatud viisakusreegleid ja kõlbelisi väärtusi.</p>	
--	--	--

3. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>MINA JA TEISED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; - kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks; - reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; - on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; - suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; - koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil; - töötab tekstiga juhiste alusel; - tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt; - kasutab suurt algustähte lause algul, inimese- ja 	<p>Enese, pere liikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine.</p> <p>Tunniplaan.</p> <p>Kooliruumid.</p> <p>Järgarvud.</p> <p>Kuupäevad.</p> <p>Lastekirjanik Kristiina Kass, raamat ja telesari "Nõianeiu Nöbinina".</p> <p>Lastekirjanik Mika Keränen, "Varastatud oranž jalgratas".</p> <p>Sport.</p> <p>Spordipäev ja spordialad.</p> <p>Transport – millega?</p> <p>Ainsus, mitmus, loetlemine.</p> <p>Matk – kellega?</p> <p>Mets ja sellega kaasnevad ohud.</p> <p>Lastekirjanik Leelo Tungal, erinevad luuleraamatud.</p>

<p>KODU JA LÄHIÜMBRUS</p>	<p>loomanimedes ning tuntumates kohanimedes;</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab tähestikku, teab ja tunneb eesti keele häälikuid; - oskab nimetada vastandtähendusega sõnu; - teab komaga ja komata sidesõnu; - tunneb ära sõnaliikidest nimi-, omadus- ja tegusõnu ning liitsõnu; - oskab märkida mitmuse lõppu ja tegusõna pöördelõppe; - oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas; - kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel; - on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut. - Edasijõudnud: - koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil, mõtleb jutule lõpp või algus; 	<p>Kodukoht; kodukoha loodus; kodused toimingud.</p> <p>Perekondlikud sündmused. Mängud.</p> <p>Võrdlus (suur, suurem, kõige suurem).</p> <p>Omadussõna.</p> <p>Vastandsõna.</p> <p>Lastekirjanik Ilmar Tomusk, "Tere, Volli".</p> <p>Raamatukogu ja raamatud.</p> <p>Kellele? Kus?</p> <p>Asesõna.</p> <p>Lastekirjanik Aino Pervik, "Paula jõulud".</p> <p>Tüdrukute ja poiste tegevused.</p> <p>Toidud.</p> <p>Lastekirjanik Heljo Mänd, "Tuulehunt".</p>
<p>EESTI JA TEISED RIIGID</p>	<ul style="list-style-type: none"> - töötab tekstiga juhiste alusel; - tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt, mõistatus; - oskab tuntumate sõnade algusesse kirjutada g, b, d ning h sõna algusesse; 	<p>Suuremad linnad; aastaring; rahvakalendri tähtpäevad.</p> <p>Riigid ja nende kultuur.</p> <p>Naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel.</p> <p>Sünnipäev, kutse.</p>
<p>IGAPÄEVAELU, ÕPPIMINE JA TÖÖ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piiritleb lauset ja paneb lause lõppu märke; kasutab kõnes ja kirjas terviklauseid; - leiab sama- ja vastandtähendusega sõnu; - oskab õigesti kirjutada asesõnu; 	<p>Tervis; haigused, arsti juures.</p> <p>Lastekirjanik Andrus Kivirähk, "Karneval ja kartulisalat".</p> <p>Kodumasinad.</p> <p>Sõbrad.</p> <p>Lastekirjanik Piret Raud, "Natuke napakad lood".</p>

VABA AEG	<ul style="list-style-type: none"> - silbitab, poolitab sõnu; - teab i ja j õigekirjareegleid; - oskab tähestiku abil koostada lihtsamat nimekirja; 	<p>Lemmiktegevused, mängude käsklused ja juhendid.</p> <p>Ootan suve.</p>
GRAMMATIKA	<ul style="list-style-type: none"> - leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; - on läbi lugenud vähemalt kolm lasteraamatut. 	<p>Tähestik, täis-, kaas- ja sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Suur algustäht (lause algus, nimed). Lauselõpumärgid.</p> <p>Pööramine.</p> <p>Omadussõna, tegusõna, küsisõna. Kellega? Millega? Kus?</p> <p>Asesõnad.</p> <p>Vastand- ja samatähenduslik sõna.</p> <p>Võõrsõnad.</p> <p>Silbitamine, poolitamine.</p> <p>I ja j õigekiri.</p> <p>Sidesõnad.</p> <p>Võrdlemine.</p> <p>H sõna alguses.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpetada austama oma kodupaika ja Eesti riiki, tundma selle sümboleid ning täitma käitumistavasid; õpetada hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: kujundada koostööoskust, teistega arvestamist ning</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: arendada suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme; tutvuda töömaailmaga ja erinevate tööaladega, leida seoseid erinevate elukutsete ja tööde vahel.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: toetada õpilaste</p>	<p>Loodusõpetus: Eesti, ilmakaared.</p> <p>Inimeseõpetus: mina ja tervis, mina ja minu pere, mina ja Eesti, aeg ja asjad, aja planeerimine.</p> <p>Matemaatika: kell, kalender, arvud, võrdlemine, termomeeter, rahaühikud.</p> <p>Kunst ja tööõpetus: erinevatel teemadel</p>

<p>julgust väljendada oma arvamust.</p> <p>Enesemääratluspädevus: kujundada õpilastes positiivset minapilti; tuua esile õpilaste eripärad ja anded, õpetada ennast jälgima ja analüüsima.</p> <p>Õpipädevus: arendada kuulamis- ja lugemisoskust ning suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: kujundada koostööoskust, eneseväljendust, oskust tunnustada kaaslaste ideid ja leida ühiseid seisukohti.</p> <p>Suhtluspädevus: kujundada suulise ja kirjaliku suhtluse, suhtluspartneri mõistmise, temaga arvestamise oskust ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade selgitamise oskust.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: arendada oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda sõnalise teabega seostada ja tõlgendada; edendada arvutamisoskust.</p> <p>Digipädevus: õppida kasutama tehnoloogilisi abivahendeid õppimiseks ja koostööks; teadvustada</p>	<p>sotsiaalsed aktiivsust ja vastutustundlikkust; arendada keskkonnateadlikkust.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: toetada aktiivset ellusuhtumist ja ühistegevusi.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kujundada õpilastes arusaama endast, teadmist oma juurtest ja riigist; õppida tundma ja väärtustama Eesti riigi kultuurilisi traditsioone; aidata mõista, et kultuuridel on erinevused, aga ka ühisosa; kasvatada lugupidamist enda, oma rahva ja teiste kultuuride esindajate vastu.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: tutvuda erinevate teabeallikatega info leidmiseks.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: suunata õpilasi kasutama nüüdisaegseid tehnoloogiaid enese arendamiseks.</p> <p>Tervis ja ohutus: mõjutada positiivselt tervisega seonduvaid hoiakuid ja sotsiaalseid toimetulekuoskusi; anda teadmisi liiklus-, tule- ja veeohutusest; suunata õpilasi käituma hoolivalt ja lugupidavalt enda, teiste ning ümbritseva keskkonna suhtes.</p>	<p>joonistamine ja meisterdamine.</p> <p>Muusika: teemakohased laulud ja tantsud.</p> <p>Liikumine: ringmängud, õppekäigud, kodukohas ja kooliümbruses orienteerumine.</p>
---	---	--

digikeskkonna ohtusid ning õppida kaitsma nii oma tervist kui ka privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Ettevõtluspädevus: kujundada ettevõtlikkust ning vastutustunnet, omaalgatust ja aktiivsust.	Väärtused ja kõlblus: suunata õpilasi järgima üldtunnustatud viisakusreegleid ja kõlbelisi väärtusi; kujundada julgust astuda välja taunimisväärsede tegude ja hoiakute vastu.	
--	---	--

2.1.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi I kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Rahvakalendri aastaring	Kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu; eesti keele praktiseerimise võimaldamine igapäevaelu kontekstis.	Tutvumine eesti rahvakalendri tähtpäevade sisu ja tavadega õppeaasta jooksul: esitlused, näidendid, viktoriinid, käelised vm praktilised tegevused.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; eesti keele mõistmise edendamine.	Lasteetenduste ühiskülastused Teatri Kodus (vm)

2.1.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes

I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad ja täienevad vastavalt osaoskuste arengule.

4. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	<ul style="list-style-type: none"> - Saab aru ja räägib õpitu piires Eesti loodusest ja riigist, jõulutavadest, tegevustest koolis, tunnis ja vabal ajal õues, lemmikloomadest; - teab mõnda Eesti lastekirjanikku ja tema teost, sh peast vähemalt ühte jõululuuletust; 	Suhtlemine pereliikmete ja kaaslastega; viisakusväljendid.
KODU JA LÄHIÜMBRUS		Elu linnas ja maal. Avalikud kohad. Lemmikloomad.
KODUKOHT EESTI		Eesti loodus, kunst, lastekirjandus, riigi- ja

	<ul style="list-style-type: none"> - on läbi lugenud vähemalt 3 eestikeelset lasteraamatut; 	rahvussümboolika, tähtpäevad.
RIIGID JA NENDE KULTUUR	<ul style="list-style-type: none"> - teab ja kasutab põhi- ja järgarvsõnu ning matemaatika-alast sõnavara; - eristab häälikupikkusi (lühike, pikk, ülipikk); - kasutab õpitavate omadussõnade võrdlusastmeid; 	Eesti naabrid, nende pealinnad; huvipakkuvad paigad. Eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad.
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab tegevusi oleviku ja lihtmineviku vormis; - kasutab asjakohaselt käskivat kõneviisi; - kasutab koos tegusõnadega pean, tahan, meeldib sobivat infinitiivi; 	Avalikud asutused. Turvaline liiklemine. Õppeained ja ülesanded; päeva planeerimine. Ametid ja töökohad.
VABA AEG	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab asukoha muutust määrsõnade abil (juurde, juures, juurest; sinna, seal, sealt; siia, siin, siit); mõistab ja kasutab sobivalt tagasõnu (all, peal, ees, taga, vahel, kõrval, juures, keskel, paremal, vasakul); - kirjutab õpitud väljendeid enamasti grammatiliselt korrektselt. 	Kooliväline tegevus. Lugemiseelistused, valitud raamatute lugemine. Puhkus ja õuemängud, sportlikud tegevused.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suunata austama oma kodupaika ja Eesti riiki, tundma selle sümboleid ning täitma käitumistavasid; kujundada ilumeelt, väärtustada loomingut ja kultuuri, õpetada hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus:</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: õpetaja jt koolitöötajate, treeneri, sõidukijahi, kunstniku ja kirjaniku töö.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: keskkonnakaitse vajalikkus, säästlik tarbimine.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: tegevuste algatamine; reeglite</p>	<p>Kõik eestikeelsed õppeained: tunnitegevuste, tööülesannete, koduste ülesannete, tunnikäitumise ja märkuste sõnavara ning grammatilised vormid õppetundides paremaks toimetulemiseks, teiste mõistmiseks ja eneseväljenduseks.</p> <p>Loodusõpetus: Eesti loodus (taimed, loomad, üldilme).</p> <p>Kunst: kaunistused, pildid</p>

<p>kujundada koostööskust, teistega arvestamist ning eneseväljendust, oskust tunnustada kaaslaste ideid ja leida ühiseid seisukohti; suunatakse austama reegleid.</p> <p>Enesemääratluspädevus: kujundada õpilastes positiivset minapilti; tuua esile õpilaste eripärad ja anded, õpetada ennast jälgima ja analüüsima; juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtleva oma huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: arendada kuulamis- ja lugemisoskust ning suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust.</p> <p>Suhtluspädevus: arendada selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, teistega arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade põhjendamise ja suhtlemisprobleemide lahendamise oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: arendada oskust mõista visuaalselt esitatud infot, seda sõnalise teabega seostada ja tõlgendada; leida arvandmeid, edendada arvutamisoskust.</p> <p>Ettevõtlushpädevus: arendada oskust seada</p>	<p>järgimine; iseseisvus tööde vormistamisel.</p> <p>Kultuuriline identiteet: lugupidamine oma riigi ja päritolukultuuri vastu.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: internet kui info levitamine vahend; ERR.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: muutused info levitamise võimalustes, transpordis jm.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervist säästvad töövõtted; talviste õuemängude ja liikluskäitumise ohutus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: kodukorra täitmine, viisakas suhtlemine, teistsuguse aktsepteerimine.</p>	<p>jõulude teemal; kunsti liigid, Eesti kunstnikud.</p> <p>Kirjandus: Eesti lastekirjanikud.</p> <p>Vene keel: grammatiliste konstruktsioonide võrdlus.</p> <p>Matemaatika: põhi- ja järgarvsõnad; põhitehted, geomeetrilised kujundid, tekstülesanded, hulkade võrdlemine.</p> <p>Kehaline kasvatus: tegutsemine õues, mänguväljakul, saalitudnis.</p> <p>Liikluskasvatus: helkuri „prototüüp” ja kasutamise vajalikkuse meenutamine erinevates seostes; õuemängude ohutus.</p>
--	--	---

eesmärke, plaane koostada ja ellu viia. Digipädevus: juhendatakse kasutama digivahendeid õppimisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.		
---	--	--

5. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulab ja mõistab eestikeelseid tööjuhiseid, oskab küsida abi; - saab aru ja oskab ise väljendada aega (päev, kuu) ja leida infot kalendrist; 	Sõbrad ja kaaslased; käitumine ja suhtlemine külas, trennis, raamatukogus jms; viisakusväljendid.
KODU JA LÄHIÜMBRUS	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ennast ja klassikaaslast, võrdleb omadusi; - mõistab teksti, saab aru kuuldust ja räägib õpitu piires ise igapäevaelust (koolist, sünnipäevast ja reisimisest, huviringidest ja trennidest, õppekäigust, raamatutest ja arvutikasutusest); 	Elu linnas ja maal. Avalikud kohad. Transport ja turvaline liiklemine.
KODUKOHT EESTI	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab veaohlikes väljendites sobivat käänat: kirjutama (kuhu?), helistama (millega?), pahandama (kellega?); 	Eesti huvipakkuvad paigad. Riigi- ja rahvussümboolika. Tähtpäevad. Üldrahvalikud sündmused.
RIIGID JA NENDE KULTUUR	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab valdavalt koos tegusõnadega hakkan, õpin, lähen, tulen, sõidan, oskan, saan sobivat infinitiivi; 	Euroopa riigid, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad. Eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad.
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab peamisi küsisõnu (millal, kui tihti, mis päeviti, kui kaua, kuhu, kus, 	Arvuti kui töövahend, digihügieen. Ametid ja töökohad.
VABA AEG	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab peamisi küsisõnu (millal, kui tihti, mis päeviti, kui kaua, kuhu, kus, 	Huviringid ja trennid, spordialad. Aja veetmine perega. Lugemiseelistused, valitud raamatute lugemine.

	<p>kust, kuidas, mitu, kellel, kellele, kellega, millega, milline, missugune) ja oskab neile vastata;</p> <ul style="list-style-type: none"> - loeb ja mõistab õppetekste ja lasteraamatuid, kasutades vajadusel sõnastikku; - koostab iseseisvalt lühikesi kirjeldavaid tekste; - kirjutab teemakohaseid õpitud väljendeid valdavalt grammatiliselt õigesti. 	
--	--	--

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: sihiks on austada oma riiki, kujundada ilumeelt ning väärtustada loomingut ja kultuuri, hinnata kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: huvidega seotud ametid, eneseareng.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: jalajälg liiklemisel; eluviisi, tarbimise ja tegevuste mõju keskkonnale.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: leida ise lahendusi; üksikisiku roll ajaloolistes sündmustes.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: infokanalid teabe leidmiseks; avalik vs privaatne.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogiliste uuenduste mõju.</p> <p>Tervis ja ohutus: oma valikute teadvustamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kohalikud ja Eesti tavad.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: sallivus ja lugupidamine erinevate inimeste vastu;</p>	<p>Kõik eestikeelsed õppeained: sõnavara ja grammatilised vormid õppetundides paremaks toimetulemiseks, teiste mõistmiseks ja eneseväljenduseks.</p> <p>Loodusõpetus: Euroopa maad.</p> <p>Inimeseõpetus: suhtlemine, tervislik toit.</p> <p>Kunst: omadussõnad, pildi kirjeldamine.</p> <p>Kirjandus: raamatukogu kui kirjanduse varasalv; eesti lastekirjandus.</p> <p>Vene keel: grammatiliste konstruktsioonide võrdlus (nt käima, kirjutama - kuhu või kus?).</p> <p>Matemaatika: järgarvude väljendamine.</p> <p>Liikluskasvatus: transpordivahendid, ühistranspordi eelised,</p>

<p>lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõendus põhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärgi, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: juhendatakse kasutama digivahendeid õppimisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>austus oma riigi vastu.</p>	<p>ohutus liiklemisel.</p> <p>Ettevõtlikkusõpe: mängude jms algatamine; reeglite järgimine; iseseisvus tööde vormistamisel.</p>
---	--------------------------------	--

6. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	<ul style="list-style-type: none"> - Oskab suhelda avalikes kohtades, saab aru teemakohasest kõnest ja lihtsatest tekstidest; 	Suhtlemine avalikes kohtades (ühistranspordis, poes, kinos, arsti juures) ja kaaslastega; viisakusväljendid.
KODU JA LÄHIÜMBRUS	<ul style="list-style-type: none"> - kirjutab õpitud väljendeid enamasti grammatiliselt korrektselt; - kirjutab lühikesi kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemal, sh e-kirja ja teadet; - on lugenud vähemalt kolme eestikeelset raamatut, vaadanud filmi või telesaadet ning jaganud muljeid; 	<p>Elu linnas ja maal.</p> <p>Avalikud kohad (nt kino).</p> <p>Ümbruse kirjeldamine.</p> <p>Kohustused kodus.</p> <p>Toitumine ja hügieen.</p> <p>Turvaline liiklemine.</p>
KODUKOHT EESTI	<ul style="list-style-type: none"> - teab õpitud keeletermineid (sh hääliku- ja sõnaliike); 	<p>Eesti loodus ja ilm.</p> <p>Riigi- ja rahvussümboolika; tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused.</p>
		Euroopa riigid ja huvipakkuvad paigad.

RIIGID JA NENDE KULTUUR	- tunneb ära ja moodustab liitsõnu;	Eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad.
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ	- tunneb ära ja mõistab tingiva kõneviisi tähendust; - kasutab küsimusi <i>kelle juurde, kelle juures, kelle juurest; kellele, kellel, kellelt</i> ja oskab neile vastata;	Turvaline liiklemine. Soovid ja võimalused, aja planeerimine. Ametid ja töökohad.
VABA AEG	- teadvustab ja Eesti kultuuri- ja käitumistavasid ning oskab neid arvestada; - kasutab eestikeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti) vajaliku info otsimiseks; - seab endale õpieesmärged ning oskab koostöös kaaslaste ja õpetajaga hinnata oma saavutusi. - Õpilane on saavutanud keeleoskuse taseme B1 (taseme kirjeldus allpool).	Kooliväline tegevus, huvid. Lugemiseelistused, valitud raamatu lugemine. Sportlikud tegevused.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: transpordi, reisimise ja kultuuriga ning toidu valmistamisega seotud ametid, klienditeenindaja ja müüja töö; filmitegijad; arsti, med-õe, hambaarsti elukutsed.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: eluviisi ja tegevuste mõju keskkonnale, tervise seos keskkonnaga (mahetoit, allergiad); tarbimise mõju, jäätmekäitlus.</p>	<p>Kõik eestikeelsed õppeained: sõnavara ja grammatilised vormid õppetundides paremaks toimetulekuks, teiste mõistmiseks ja eneseväljenduseks.</p> <p>Loodusõpetus: Eesti piirkonnad, Euroopa riigid.</p> <p>Ajalugu: Eesti eluolu ja jõulukombed minevikus, jõulupühade kujunemise lugu; Eestit mõjutanud sündmused 20. sajandil.</p>

<p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõendus põhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: (õppe)tegevuste algatamine, reeglite järgimine, iseseisvus tööde vormistamisel, tähtaegadest kinnipidamine; igapäevane roll kultuuritraditsioonide säilitamisel ja edasiandmisel; vastutus oma valikute eest.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kogukondlikud ja Eesti tavad; enda tajumine oma kogukonna ja Eesti rahva osana.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: digitaalsetest kanalitest sõiduplaanide ja marsruudi info kogumine, sotsiaalmeedia kogukondadest retseptide leidmine, autorikaitse; terviseinfo internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogilised uuendused köögis, kinos; tehnoloogia arengu mõju ühiskonnale ja loodusele; tervise seos tehnoloogia arenguga.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervist säästvad töövõtted.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: sallivus ja lugupidamine erinevate inimeste vastu; traditsioonide väärtustamine.</p>	<p>Vene keel: grammatiliste konstruktsioonide võrdlus, kujundlikud väljendid.</p> <p>Inimeseõpetus: tervislikud eluviisid, tervislik ja ebatervislik toit; kehaosad, üldine ja suuhügieen, tervislikud eluviisid.</p> <p>Kodundus: retseptide leidmine ja interpreteerimine.</p> <p>Matemaatika: põhi- ja järgarvude väljendamine.</p> <p>Kirjandus: eesti proosa.</p> <p>Muusika: laulupeotraditsioon.</p> <p>Kunst: tähtpäevade sümbolid, kaunistuste kujundamine.</p> <p>Usuõpetus: jõulu-, vastla- ja lihavõttekombestik.</p> <p>Liikluskasvatus: ohutus tänavaületusel, käitumine ühistranspordis, bussiliinide skeemide ja sõiduplaanide kasutamine.</p>
---	---	---

2.1.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Rahvakalendri aastaring	Kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu; eesti keele praktiseerimise võimaldamine igapäevaelu kontekstis.	Eesti rahvakalendri tähtpäevade sisu ja tavade tundmaõppimine õppeaasta jooksul: esitlused, näidendid, viktoriinid, käelised vm praktilised tegevused.
Minu kodu on Eestimaa	Eesti keele õppe ning kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud esitlused, filmid, mängud, võistlused, arutelud, töötoad, esinemised.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; eesti keele mõistmise edendamine.	Etenduste ühiskülastused Teatri Kodus, Vanemuises (vm).

II kooliastme lõpuks on õpilane saavutanud keeleoskuse taseme B1, mis tähendab, et ta:

1. tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
2. saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
3. saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
4. saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
5. leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
6. loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;
7. leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
8. räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
9. vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
10. jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
11. kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
12. väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
13. vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
14. avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
15. kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;
16. kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;

17. valdab põhisojavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
18. tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
19. kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
20. hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

2.1.7. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes

I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad ja täienevad osaoskuste arengu põhjal.

7. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	<ul style="list-style-type: none"> - Saab kuuldest aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse igapäevaelu teemadel (nt kodu ja pere, toidud ja riietumine, argised toimetused ja tähtpäevade tähistamine, puhkus, huvialad, arvuti kasutamine, avamisajad, tähtajad) ning kõne on selge ja üldkeelne; - tuleb enamasti toime igapäevase suhtlemisega avalikus ruumis (bussis, poes, kinos, arsti juures), vajaduse korral küsib abi; - loeb ja mõistab kuni leheküljelisi selge arutluskäiguga tekste käsitletud teemadel; - leiab vajalikku infot nii siltidelt ja dialoogidest kui ka arutlevat laadi tekstist, kogub teemakohast infot mitmest allikast (tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks); - on lugenud kolme eestikeelset juturaamatut, vaadanud filmi või telesaadet, selgitab ja põhjendab oma arvamust, osaleb arutelus; 	Inimestevahelised suhted, kokkulepped; virtuaalne suhtlemine.
KODU JA LÄHIÜMBRUS		Kodu ja kodused toimetused, sünnipäeva tähistamine, peretraditsioonid. Käitumine avalikes kohtades (looduses, poes, arsti juures, kinos, söögikohas jm). Keskkonnasäästlikkus. Turvalisus.
EESTI		Eesti geograafiline kaart. Looduskaitse. Tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused.
RIIGID JA NENDE KULTUUR		Euroopa riigid ja kultuurilised eripärad. Eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad.
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ.		Tervislik eluviis. Raha; reklaam. Hädaolukorrad; arstiabi.
VABA AEG		Vaba aja sisustamise viisid ja võimalused. Valitud raamatute lugemine, kirjaniku tutvustamine.

	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab suuliselt ja kirjalikult olukordi, tegevusi ja muljeid tuttavatel teemadel (nt pere argised toimetused, kodu sisustus, riietus, sünnipäeva jm tähtpäeva ettevalmistused ja tähistamine, iseloom, elukutsevalik); - kirjutab kutset, e-kirja, koostab esitlust, reklaami; - kasutab õpitud grammatilisi vorme kõnes ja kirjas valdavalt õigesti, sh ase- ja omadussõna koos nimisõnaga ning põhi- ja järgarvsõnu konteksti sobivais käändeis. 	
--	--	--

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma huvide üle.</p>	<p>Teabekeskond ja meediakasutus: infokanalid teabe leidmiseks, nende kriitiline hindamine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: tutvumine erinevate elukutsete ja ametitega (klienditeenindaja, kokk, kirjanik, meedik jne)</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti autorite loomingu väärtustamine; tavad.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervist säästvad töövõtted, oma valikute teadvustamine.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: tarbimise mõju.</p>	<p>Matemaatika: arvsõnad.</p> <p>Inimeseõpetus: tervislik toit; viisakas suhtlemine.</p> <p>Vene keel: grammatiliste konstruktsioonide võrdlus.</p> <p>Kirjandus: eesti lastekirjanikud ja nende looming; kirjanduse žanrid.</p> <p>Kunst: kutse ja kaardi kujundamine, sisekujundus, mood.</p>

<p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärgi, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: elu saab ise huvitavaks teha!</p> <p>Väärtused ja kõlblus: erinevate võimaluste ja väärtuste aktsepteerimine.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogia mõju tavadele ja käitumisele.</p>	
--	---	--

8. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	<ul style="list-style-type: none"> - Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse kultuuriteemadel (mälestusmärgid, muuseumid, teater, muusika, filmid, tähtpäevad); - mõistab levinumaid kõnekäände ja kujundlikke väljendeid; 	Võimed ja huvid. Inimestevahelised suhted; virtuaalne suhtlemine.
KODU JA LÄHIÜMBRUS		Käitumine avalikes kohtades ja looduses. Keskkonnasäästlikkus. Liiklemine ja turvalisus, tee küsimine ja juhatamine.
EESTI		Eesti geograafiline kaart; haldusjaotus; ilm ja loodus.

	<ul style="list-style-type: none"> - loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste tuttavatel teemadel; 	<p>Vaatamisväärsused (mälestusmärgid, muuseumid); rahvapärimus. Tähtpäevad.</p>
RIIGID JA NENDE KULTUUR	<ul style="list-style-type: none"> - on lugenud kolme eestikeelset raamatut, vaadanud filmi või telesaadet ning jaganud muljeid; 	<p>Maailmajaod ja riigid, näiteid kultuurilistest eripäradest. Eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad.</p>
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ	<ul style="list-style-type: none"> - leiab vajalikku infot pikemast arutlevat laadi tekstist, kogub teemakohast infot mitmest tekstist (detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks); 	<p>Tervislik eluviis. Edasiõppimine. Meedia ja reklaam.</p>
VABA AEG	<ul style="list-style-type: none"> - tuleb enamasti toime suhtlemisega tähtpäevadel, kontserdil, muuseumis, teatris, kinos ja kohvikus, oskab juhatada teed, vajaduse korral küsib abi; - kirjeldab suuliselt ja kirjalikult olukordi, tegevusi, mõtteid ja muljeid tuttavatel teemadel (kontsert, kino, kohvik, muuseum, teater, muusika, mälestusmärgid, tänavad, tähtpäevad); - selgitab ja põhjendab oma arvamust, osaleb arutelus; - järgib nii kõnes kui kirjas valdavalt õigekeelsust (mh kasutab ka täisminevikku ja umbisikulist tegumoodi); - kasutab sobivas olukorras kujundlikke väljendeid, vajadusel korrigeerib oma sõnastust. 	<p>Ettevalmistus reisiks ja reisimise viisid. Vaba aja veetmise viisid (kino, kohvik, muusika, teater, muuseum, lugemine, sotsiaalmeedia).</p>

ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: transpordi,	Kõik eestikeelsed õppeained: sõnavara ja grammatilised vormid õppetundides paremaks

<p>kuultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõendus põhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik</p>	<p>reisimise, looduse ja kultuuriga seotud ametid.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: transpordivahendite keskkonnajälg, tarbimise mõju, kultuurisündmuste ökoloogiline jalajälg.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: tegevuste algatamine, reeglite järgimine, tähtaegadest kinnipidamine, iseseisvus tööde vormistamisel jm ülesannetes.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti traditsioonide võlu (laulu- ja tantsupeod, tähtpäevad); kes on kes meie kultuuri ammuse ja praeguste suurkujude seas; kõnekäändude kujunemine ja seosed kahe keele vahel.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: teabeotsing ja selle kriitiline hindamine; meedia roll kultuuris ja ühiskonnas.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogia areng filmikunstis jm kultuurialadel.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohud tänaväületusel, matkal ja reisimisel, ühistranspordis.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: hinnakem Eesti kultuuri mitmekesisust ja tavasid; igäühel on roll kõigi ühise elukvaliteedi loomises.</p>	<p>toimetulekuks, teiste mõistmiseks ja eneseväljenduseks.</p> <p>Geograafia: Eesti loodus ja kaart, ilmakaared, ilmastikunähtused, kliima.</p> <p>Ajalugu: laulupeotraditsiooni kujunemine Eestis, kino süünd, muuseumid Eestis.</p> <p>Muusika: muusikastiilid, Eesti heliloojad, muusikud ja muusikakultuur.</p> <p>Kirjandus: teatri seos kirjandusega, rahvapärismus ja kohamuistendid.</p> <p>Vene keel, inglise keel: kõnekäändude rahvusvahelismus; vaatamisväärsuste tutvustamine.</p>
---	--	--

autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.		
---	--	--

9. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MINA JA TEISED	- Saab kuuldest aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju endale tuttavatel teemal;	Võimete arendamine, eneseteostus. Inimestevahelised suhted.
KODU JA LÄHIÜMBRUS	- suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades nii koolis kui ka väljaspool kooli;	Peretraditsioonid. Käitumine koduümbruses ja looduses. Keskkonnasäästlik eluviis. Turvalisus.
EESTI	- kirjeldab sündmusi, oma kogemusi, mõtteid, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane, osaleb arutelus;	Eesti geograafiline kaart; haldusjaotus. Riik ja tähtpäevad. Keskkonnakaitse.
RIIGID JA NENDE KULTUUR	- oskab koostada eesmärgile vastavat teksti tuttavatel teemal: kirjeldus, jutustus, arutlus, arvustus, luuletus, esitlus, elulugu (CV), avaldus, motivatsioonikiri;	Maailmajaod, maailma riigid, nende looduslik ja kultuuriline eripära, looduskaunid kohad, loodusnähtused.
IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ	- järgib nii kõnes kui kirjas valdavalt õigekeelsust ;	Tervislik eluviis. Huvirühmad koolis. Õpilasvahetus. Haridus ja edasiõppimine; ametid. Raha, reklaam, meedia.
VABA AEG	- on omandanud teadmisi Eesti kultuuriloost, loeb eestikeelset eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid; - hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid. - Õpilased lähenevad aasta-aastalt eakohase B2- keeleoskustaseme saavutamisele, milleni jõutakse 2027/28 õ-a lõpuks (taseme kirjeldus allpool).	Ettevalmistus reisiks ja reisimise viisid; reisid teistesse maadesse. Vaba aja veetmise viisid, raamatulugemine, meedia.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärged, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: haridusega seotud ametid; töövarjupäeva võimalused; elukutse seosed isikuomadustega.</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng: iga inimese valikute mõju keskkonnale.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: tegevuste algatamine, reeglite järgimine, tähtaegadest kinnipidamine, iseseisvus tööde vormistamisel jm ülesannetes; näited võimalustest aktiivseks tegevuseks õpilasena.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti traditsioonide ja tähtpäevade tundmine ja järgimine.</p> <p>Teabekeskkond ja meediakasutus: teabeotsing ja selle kriitiline hindamine; meedia roll kultuuris ja ühiskonnas.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogia võimaluste kasutamine õppimiseks.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohud aktiivsel puhkamisel, reisimisel; tervislikud valikud.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: Eesti haridussüsteemi tugevuste teadvustamine; igäühe roll kooli, töökoha ja ühiskonna elukvaliteedi loomises.</p>	<p>Kõik eestikeelsed õppeained: sõnavara ja grammatilised vormid õppetundides paremaks toimetulekuks, teiste mõistmiseks ja eneseväljenduseks.</p> <p>Geograafia: maailma kaart, Eesti kliima ja looduse võrdlemine kaugete maadega; ilmakaared.</p> <p>Informaatika: tehnoloogilised võimalused ja vahendid hariduse teenistuses.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: elukallidus, raha kasutamine, vabatahtlik töö.</p>

abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.		
--	--	--

2.1.8. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Rahvakalendri aastaring	Kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu; eesti keele praktiseerimise võimaldamine igapäevaelu kontekstis.	Eesti rahvakalendri tähtpäevade sisu ja tavade tundmaõppimine õppeaasta jooksul: esitlused, näidendid, viktoriinid, käelised vm praktilised tegevused.
Minu kodu on Eestimaa	Eesti keele õppe ning kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud esitlused, filmid, mängud, võistlused, arutelud, töötoad, esinemised.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; eesti keele mõistmise edendamine.	Etenduste ühiskülastused Vanemuises (vm).
Muuseumis on elu	Õpi- jm üldpädevuste toetamine, kultuurilise identiteedi kujundamine, karjäärivõimaluste tutvustamine koos eesti keele praktiseerimise võimaldamisega.	Õppeprogrammid erinevates muuseumides lähikonnas, Tartus jm Eestis.

Õpilane, kes on saavutanud keeleoskuse taseme B2:

1. kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks keelekeskkonna võimalusi;
2. saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;

3. jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
4. jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte;
5. saab aru enamikest suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest;
6. jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku;
7. loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
8. suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
9. osaleb arutelus, väljendub selgelt ja üksikasjalikult mitmesugustel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
10. peab selgelt struktureeritud ettekande, toob välja olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid;
11. kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;
12. kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
13. kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
14. kirjutab raamatu-, filmi- või teatriarvustuse;
15. valdab üldsõnavara, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
16. valdab grammatika tarindeid;
17. hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
18. arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda;
19. ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
20. järgib õigekirjareegleid.

2.2. Kirjandus

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma. Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse kujunemist, individuaalse ja kogukondliku identiteedi määratlemist, laiemalt aga kultuuri eripära ja mitmekülgsuse teadvustamist.

Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse loomulik ja vajalik alus, sest kirjandust saab õppida vaid lugedes. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemisoskuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine toetab õpilase kujunemist oskuslikuks lugejaks. Põhikooli kirjandusõpetuses loetakse õpilastele lähedasi ja olulisi teemasid käsitlevaid ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid ja arendada empaatiavõimet, kujundada õpilase lugemisharjumusi ning tugevdada tema sisemist motivatsiooni lugeda. Tehnoloogiliselt laienenud lugemisvõimaluste hulgast valib

õpilane endale sobivad, tundes paberraamatu kui peamise trükise kõrval ka audio- ja e-raamatute kasutamise ning sisu omandamise spetsiifikat.

Järk-järgult kirjanduse väljendusvahendeid tundma õppides ja muid tekstist arusaamist toetavaid oskusi omandades jõuab õpilane teose kui terviku tähendusvälja mõistmiseni ja selle väärtustamiseni. Eri liiki ilukirjandustekste, nii tervikteoseid kui ka tekstikatkendeid lugedes saab õpilane erinevaid lugemis- ja analüüsikogemusi, arendab oma interpreteerimis- ja sünteesivõimet, täiendab oma keelepädevust, sh sõnavara ja õigekeelsust, suhestab ennast aktuaalsete eluliste teemade ja probleemidega, kujundades seeläbi mina- ja maailmapilti. Tekstianalüüsi ja -tõlgendamise oskus on põhikooli kirjandusõpetuse põhieesmärk, mis on lahutamatu kirjanduse poeetika tundmisest, sealhulgas kujundlikkuse mõistmisest selle mitmetähenduslikkuses ja terviklikkuses. Ilukirjandusteose eritlemiseks peab õpilane valdama metakeelt kui tööriistakasti, mis avaks talle poeetilise teksti väljenduslikud võtted ja tähenduste paljususe.

Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Samuti peetakse teoste valikul silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huvisid. Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, klassikalise ja tänapäeva kirjanduse ning eri žanre esindavate luule-, proosa- ja draamateoste põhjendatud proportsioone, nais- ja meesautorite esindatust ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Tervikteoste valikul võib õpetaja jagada soovitusi, arvestades nii õpilaste eelistusi, huvisid kui ka lugemisvõimet. Põhikoolis on kohustuslik lugeda igas klassis vähemalt neli tervikteost, kuid soovitus on lektüürraamatute arvu võimaluse korral suurendada ja õpilasi valikutesse kaasata.

Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust (sh tüvitekste, klassikateoseid), mida käsitletakse ühiselt.

II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka E. Raua "Kalevipoja" adaptatsioon, E. Bornhöhe "Tasuja", J. Krossi "Mardileib", F. R. Kreutzwaldi "Eesti rahva ennemuistsed jutud" või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud.

III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka A. Kitzbergi "Libahunt", O. Lutsu "Kevade", A. H. Tammsaare "Kõrboja peremees". Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Et toetada paikkondlikku identiteeti ja teadvustada rahvapärимuse rolli kultuuris, pööratakse kirjandusõpetuses tähelepanu regionaalsele kirjandusele ja folklooripärandile. Traditsioonilist folkloorikäsitlust tuleb tänapäevastada, et õpilane mõistaks paremini pärimuskultuuri olemust ja funktsioone, suudaks õpituga paremini suhestuda ning tajuks, et folkloor on elav ja ajas muutuv nähtus. Pärimuskultuuri tundmine õpetab õpilast väärtustama ja hoidma rahvus- ja omakultuuri.

Kirjandustundides tegeleb õpilane ka aimetekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu autoriga), ja meediatekstidega, mis vahendavad kirjandusteoste kohta arvustavaid seisukohti (nt raamatututvustus, arvustus,

blogi). Kultuuriloolised tekstid avavad identiteeti kujundavaid asjaolusid, aitavad mõista minevikku ja olevikku, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust. Ühtlasi õpib õpilane tundma teose kirjanduslikku ja ajaloolist konteksti ning autorist lugejani kulgevat kirjandusprotsessi. Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peab õpilane tundma kirjandusteaduslikku mõistestikku ja kirjanikega seotud kultuuriloolist tausta. Eelkõige on tähtis, et säiliks lugemishuvi ja areneksid tõlgendusoskused, kuid selleks on tarvis ka faktiteadmisi ja mõistevaramut.

Õppeprotsessis pakutakse õpilasele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteoste, teistele tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et ergutada ja väärtustada loovust ning tuua esile oma isikupära ja anne. Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt. Suulised sooritusülesanded, sh jutustamine ja esitamine on olulised just jagamis- ja tagasisidekogemuse saamiseks. Loominguline eneseväljendus kirjanduse õppimisel hõlmab muu hulgas suhtlemist veebikeskkondades, info hankimist ja kriitilist hindamist, digitaalse sisu loomist, selle muutmist ja taasesitamist.

Kirjandusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma kunstiliikide vahelisi seoseid, avastama viise, kuidas kirjanduslikud süžeed, karakterid, teemad ja motiivid leiavad kasutamist ning edasiarendamist teatris, filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Kirjandus lõimub eeskätt keeleõpetusega, aga ka kõikide teiste õppeainetega ning toetab õppesisu ja õpitulemuste kaudu õppekava üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandustekstide valikuga.

2.2.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste (5.-6. klass)	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga; 2. arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3. leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet; 4. õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust; 2. arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3. leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet,

<p>ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;</p> <p>5. loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;</p> <p>6. rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.</p>	<p>arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;</p> <p>4. õpib mitmekülgsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;</p> <p>5. loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja maailmakirjanduse klassikat, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;</p> <p>6. rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.</p>
--	---

2.2.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes

5. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
MAAILM IIDSETE INIMESTE SILMADEGA	<ul style="list-style-type: none"> - loeb laste- ja noortekirjanduse teoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost; - loeb latusalt ja mõtestatult eri žanrites luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; - tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust; 	<p>Maailm iidsete inimeste silmadega. Müüt. Müüdist ja mütoloogiast. Müüdi positiivne ja negatiivne kangelane. Vana-Kreeka müüdid. Idaslaavlaste müüdid. Legend. Paikkondliku algupäraga (nt Tallinna) legendid.</p>
SUULINE RAHVAKUNST JA KIRJANDUS		<p>Keskaegne linn eesti kirjanduses. Legend. Jaan Kross, "Mardileib".</p>
FOLKLOOR		<p>Rahvajutt. Friedrich Reinhold Kreutzwald, "Eesti rahva ennemuistsed jutud". Vene, eesti ja maailma muinasjutud.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi; - kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad; 	<p>Kunstilised väljendusvahendid muinasjutudes. Mõistatused, vanasõnad ja kõnekäänud. Pärimuskultuur. Rahvaluule ja selle lühivormid.</p>
<p>KIRJANDUSLIK MUINASJUTT</p>	<ul style="list-style-type: none"> - väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri; - õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri; - eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 	<p>Kirjanduslikust muinasjutust. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. A. Puškin. Sissejuhatus luuletusele "Russlan ja Ljudmila". Hans Christian Andersen, "Nõel" ("Tigu ja roosipõõsas", "Metsluiged"). W. Hauff, "Käabus nina". K. Paustovski, "Soe leib". Kõlbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. A. Kivirähk, "Sirli, Siim ja saladused". Kalju Kangur vm.</p>
<p>KIRJANDUSE ŽANRID. IGA LUGU SISALDAB SÜNDMUST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; - koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte; - nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte; - iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab 	<p>Kirjanduse žanrid. Lood ja jutud lapsepõlvest. Jutustus. L. Andrejev "Kusaka". K. Paustovski "Kass-varas". F. Tuglas, "Siil". A. Avertšenko, "Берегов-воспитатель Киси". Harri Jõgisalu, "Rästik", jt. Jutt. Eno Raud, "Roostevaba mõök". Lapsepõlve lugu. Teose teema ja kesksete mõtete leidmine ming sõnastamine. Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamise. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste</p>

	<p>nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;</p> <ul style="list-style-type: none"> - järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut; - rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta; - kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; - osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd; - esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; - mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele; - jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; - jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal; - kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid. 	<p>järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja kui loo edastaja. Kirjandusteose ekraniseering. Tutvumine filmi loomise protsessiga. Tutvumine eakohaste filmižanritega.</p> <p>Valmi tunnused. I. Krõlovi, S. Mihhalkovi valmid.</p> <p>Autori legendi ümberjutustamise eripärad. Oskar Luts, “Ülemiste vanake”. Oskar Luts, “Kapsapea”. Kirjandusteose dramatiseering. Eesti teatritega tutvumine.</p> <p>Poeetilise kõne omadused. L. Koidula, J. Liiv, E. Niit, L. Tungal, A. Puškin, M. Lermontov, I. Bunin, A. Fet, F. Tjutchev, A. Maikov, jt; luule lauludes. Luuleteksti väljendusvahendite ehk poeetika tundmaõppimine. Epiteedi, metafoori ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeoleolu sõnastamine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla.</p>
VALM - AASTATUHANDE TARKUS		
DRAAMATEOSE MAAILM		
LÜÜRIKA. LÜÜRILISED TEOSSED		

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
---------------------------------	-----------------------	--------------------------------

<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma, mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisel tekkinud probleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Digipädevus: juhendatakse kasutama digivahendeid õppimisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse ja olema teadlik ohtudest ning end kaitsma, järgima autoriõigusi.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: viisaka käitumis-, kõne- ja kirjakuultuuri väärtustamine ja arendamine, erinevuste aktsepteerimine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: positiivsete hoiakute ja eelarvamustevaba suhtumise kujundamine erinevate kultuuride suhtes, enda identiteedi kujundamine.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: oma vajadusele vastava teabe leidmine erinevat tüüpi allikatest ja kriitiline hindamine.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine (oskus töötada rühmas, paaris, väljendada oma arvamust ja kuulata teisi).</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eseseväljenduse oskuste ja loominguliste võimete arendamine; suhtlemis-, enesekontrolli, koostöö-, otsustamis- ja teabega ümberkäimise oskuse arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: säästliku mõtteviisi kujundamine; keskkonnateemad kirjandusteostes.</p>	<p>Eesti ja inglise keel: kirjakeele ja kõneetike normid (sõnavara laiendamine); grammatiliste konstruktsioonide võrdlus.</p> <p>Inimeseõpetus: suhtlemine; tegevus ja tagajärjed (sõnavara laiendamine, jutu koostamine).</p> <p>Ajalugu: ajalooline teave vene keele päritolu kohta; Eesti ajalugu; erinevate ajastute kirjandusteostes käsitletud probleemide seostamine tänapäeva elu ja inimestega.</p> <p>Loodusõpetus: eesti loodus, vaatamisväärsused.</p> <p>Kunst: tuntud kunstnike teoste reproduktsioonide kasutamine; illustratsioonide roll kirjandusteostes.</p> <p>Muusika: muusikateosed ilukirjanduses; laulusõnad kui luule.</p>
---	--	---

<p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima; soodustada oma oskuste ja teadmiste iseseisvat rakendamist ja täiendamist eri allikatest.</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogiliste muutuste mõju ühiskonnas, selle kajastamine ilukirjanduses.</p> <p>Tervis ja ohutus: oma valikute teadvustamine, tervist säästvate töövõtete kasutamine.</p>	
--	--	--

6. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>EEPOSE MAAILM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loeb laste- ja noortekirjanduse teoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost; - loeb latusalt ja mõtestatult eri žanrites luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; - tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust; - loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi; - kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad; 	<p>Eepiliste teoste omadustest. Kirjanduse liik, žanr, eepos. Pärimus. Eesti rahvuseepos. Rahvakangelane on kirjandusliku kangelase eelkäija. Kalevipoeg on eesti rahvuseepose kangelane. Faehlmann ja Kreutzwald - eesti rahvuseepose loojad. Müüt kui kirjanduse läte. Faehlmanni müüdid. E. Raud, "Kalevipoeg" (adaptatsioon). Loomislugu ja analüüs. Müüt. Eri liiki muistendid. Jüri Kuuskemaa, "Vana Tallinna pärimused ja tõsilood". Friedrich Reinhold Kreutzwald, "Eesti rahva ennemuistsed jutud" vm eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste mõtestamine.</p>
<p>MAAILMA NÄGEMISE JA KUJUTAMISE KUNST. INIMENE JA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärasalt paljutahulist kultuuri; 	<p>Kirjandus kui kunstivorm. O. Henry, "Viimane leht". Konstantin Paustovski, "Vana kokk". Aleksandr Puškin, "Pronksist ratsanik" (katkend).</p>

<p>KUNSTIMAAILM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri; - eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 	<p>Hans Christian Andersen, "Ööbik". Kunsti maagiline jõud inimese elus. Materiaalsed ja vaimsed väärtused inimelus. Sõpruse teema, võime ületada eluraskusi, eneseohverdus.</p>
<p>KIRJANDUS KUI KUNSTIVORM. KUNSTITEOSE TEEMA JA IDEE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; - koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte; - nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte; 	<p>Inimeste ja loomade vaheline suhe. Hea ja kurja probleem. Rudyard Kipling, "Kass, kes kõndis omapead". A. Kuprin, "Valge puudel". Harri Jõgisalu "Rästik". Teema ja põhiidee tuvastamine. Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja kui loo edastaja.</p>
<p>KIRJANDUS KUI KUNSTIVORM. SÜŽEE JA FAABULA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist; - järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut; 	<p>Lood lastest ja nende suhetest täiskasvanute maailmaga. Vladimir Nabokov, "Malts". Heino Väli, "Vaidlus". Detaili roll ilukirjanduslikus teoses. Teadlikkus meid ümbritseva maailma õiglusest ja ebaõiglusest.</p>
<p>KIRJANDUSE LIIGID JA ŽANRID. EEPILISED TEOSSED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta; - kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; - osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest 	<p>3 liiki kirjandusteoseid: eepos, lüürika ja draama. Mõistujutt. Oscar Wilde, "Tähepoiss". Jutustus. Jaan Rannap, "Agu Sihvka annab aru", Ivan Turgenev, "Bežini aas". Jutt. M. Twain, "Prints ja kerjus" (katkendid). Romaan. A. Puškin, "Dubrovski" (katkendid).</p>

<p>LÜÜRILISED TEOSED</p>	<p>rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;</p> <ul style="list-style-type: none"> - esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; - mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele; - jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 	<p>Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus. Epiteedi, metafoori ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeleolu sõnastamine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla. Juhan Liiv, L. Koidula, A. Puškin, M. Lermontov, Ivan Bunin, A. Fet, Fjodor Tjutšev, V. Žukovski, K. Balmont, M. Under, H. Runnel jt; luule lauludes.</p>
<p>VALM - AASTATUHANDE TARKUS</p>	<p>tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;</p>	<p>Valmi tunnused. Esopi valmid. Ivan Krõlovi valmid.</p>
<p>DRAAMA MAAILM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal; - kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid. 	<p>Jevgeni Švarts, "Alasti kuningas". Draama. Dramaatilise teose eripära. Lühilavastuse loomine. Dialoogi ja tegelaskuju loomine. Eesti teatritega tutvumine. Maurice Maeterlinck, "Sinilind". Sümbol kirjanduses. Väline ja sisemine ilu. Sõprus ja sümpaatia. Kirjandusteose dramatiseering ja ekraniseering. Filmi ajalugu, filmi tegemise protsess, selle kunstivormi eripärad.</p>

<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: arendatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu; austust oma riigi ja kultuuri vastu.</p>	<p>Eesti keel, inglise keel: kirjakeele ja kõneetike normid; arvsõnade käänamine, kõnekujundid. Ajalugu: ajaloosündmuste kajastamine kirjanduses,</p>

<p>mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendamata ja ennetama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Digipädevus: juhendatakse kasutama digivahendeid õppimisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse ja olema teadlik ohtudest ning end kaitsma, järgima autoriõigusi.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärgi, koostama plaane ja neid ellu viima; soodustada oma oskuste ja teadmiste iseseisvat</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine, koos tegutsemise kasulikkuse kogemise võimaldamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: õpitakse respektima kultuuride erisusi ja hindama neid kui vastastikuse rikastamise ja mitmekesisuse allikat.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: infoallikate kasutamine ja kriitika; oma vajadustele vastava teabe leidmine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: suhtlemis-, enesekontrolli, koostöö-, otsustamis- ja teabega ümberkäimise oskuse arendamine; empaatiavõime kujundamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: väärtustatakse elukeskkonna säilimist, õpitakse teadvustama oma tarbimishatjumusi.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogiliste muutuste mõju ühiskonnas, selle kajastamine ilukirjanduses.</p> <p>Tervis ja ohutus: oma valikute teadvustamine, tervist säästvate töövõtete kasutamine.</p>	<p>erinevate ajastute kirjandusteostes käsitletud probleemide seostamine tänapäeva elu ja inimestega.</p> <p>Kunst: tuntud kunstnike teoste reproduktsioonide kasutamine, illustratsioonid kirjandusteostes.</p> <p>Muusika: muusikateosed ilukirjanduses; laulusõnad kui luule.</p> <p>Matemaatika: daatumid, täis- ja murdarvud, rooma numbrid, vanade mõõtühikute teisendamine, graafiku ja tabeli koostamine.</p> <p>Inimeseõpetus: ladusa suhtlemise põhimõtted.</p>
--	---	---

rakendamist ja täiendamist eri allikatest.		
--	--	--

2.2.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Rahvakalendri aastaring	Kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu; õppesisu (mõistatused, vanasõnad ja kõnekäänud, pärimuskultuur) seostamine reaalse eluga.	Eesti rahvakalendri tähtpäevade sisu ja tavade tundmaõppimine õppeaasta jooksul: esitlused, näidendid, viktoriinid, käelised jm praktilised tegevused.
Minu kodu on Eestimaa	Eesti keele õppe ning kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud tekstide loomine ja esitamine, filmid, arutelud, temaatiliste luuletuste esitamine.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; praktilise väljundi andmine õppeteemadele (nt draama, kirjandusteose dramatiseering, dramaatilise teose eripära, dialoogid ja tegelaskujud, lavastus, Eesti teatritega tutvumine.	Etenduste ühiskülastused Teatri Kodus ja Vanemuises (vm), eeltöö ja järelanalüüs klassis.

2.2.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes

7. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
EEPOSE MAAILM.	- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende	Eepiliste teoste omadustest. Kirjanduse liik, žanr, eepos. Eepiliste teoste tunnused. Kangelaseepos. Homeros ja

<p>RAHVAKANGELA NE ON KIRJANDUSLIKU KANGELASE EELKÄIJA</p>	<p>katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;</p> <ul style="list-style-type: none"> - loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid; - leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; - tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 	<p>tema teosed. “Odüsseia” (katkend). Keskaja kangelaseepos. “Rolandi laul” (katkend). Eesti eepose vägevast kangelasest. F. Faehlmann, F. Kreutzwald. Eesti rahvuseepos. Kalevipoeg on eesti rahvuseepose kangelane. F. R. Kreutzwald, “Kalevipoeg” (katkendeid). Loomislugu ja analüüs. Vanavene kirjandus, kroonika. Peipsi lahing. Rahvaluule. Vene kangelaslaul “Ilja Muromets ja röövel ööbik”. Vene ja eesti eeposekangelaste võrdlusomadused.</p>
<p>AUTOR, JUTUSTAJA, KIRJANDUSLIK KANGELANE. AUTOBIOGRAAFIL INE NARRATIIV</p>	<ul style="list-style-type: none"> - selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; - eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; - teeb kokkuvõtte teose süžeesst, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib 	<p>Kirjandusteos kui autori loovuse, kirjaniku kujutlusvõime produkt. Elulood. Autori, jutustaja ja kirjanduskangelase suhe eri tüüpi teostes. Oskar Luts, “Kevade” (katkendeid). L. Tolstoi, “Lapsepõlv”. L. Tolstoi isiksus, tema lapsepõlvkontseptsioon. Loo autobiograafiline algus. Teose koosseis. Tõe ja vale, leina ja surma teema teoses. Perekond kui ehedate inimlike väärtuste fookuskeskus. Lapsepõlve tähendus inimese elus. V. Rasputin, “Prantsuse keele tunnid”. Prototüüp, kompositsioon, novell, autoripositsioon. F. Tuglas, “Väike Illimar”.</p>

	<p>tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 	<p>Inimene lähedaste ringis. Perekond kui ehedate inimlike väärtuste fookus/keskus. Jõulukultuur Eestis.</p>
<p>AUTOR, JUTUSTAJA, KIRJANDUSLIK KANGELANE. KIRJANDUSKANG ELASE TEGELASKUJUST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; - võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; - kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; 	<p>Jutustus, novell. Jutustuse ja novelli tunnused. N. Leskov, "Mees kella peal" (katkendeid). Moraalne valik, autoripositsioon, ironia, õiglane kangelane, tegelane. Kirjanduskangelase sisekonflikt. Igavesed väärtused inimese elus. Novelližanrist. O. Henry, "Viimane leht", "Гнусный обманщик". F. Tuglas, "Hunt".</p>
<p>SÜMBOL KIRJANDUSES</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; - osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; - koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 	<p>Sümbol, muinasjutt-mõistujutt. Aleksandr Grin, "Punased purjed". Usk inimesesse ja tema lahkusesse. Lahkuse, siiruse, fantaasia teema. Teema unistustest ja valmisolekust minna seatud eesmärgi poole. Vastastikuse mõistmise ja kõikevõitva armastuse, usu ja lootuse teema. Antoine Marie Roger de Saint-Exupéry, "Väike prints".</p>
<p>FANTAASIAŽANR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; 	<p>Fantaasiažanr, ulmežanr, antitees, autoripositsioon. Inimesed ise oma tuleviku loojad. Ray Douglas Bradbury, "Naeratus".</p>
<p>NALJAKAST KIRJANDUS- TEOSES</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid. 	<p>A. Tšehhovi novelle (nt "Paks ja peenike", "Rääkivad nimed", "Kameeleon") Tegelaste kõneomadused. Detailide roll jutuvestmises.</p>

		Huumor ja satiir kui autoripositsiooni väljendamise vahend. Iroonia, sarkasm, grotesk.
LÜÜRILISE MAAILM		Lüüriliste teoste tunnustest. Kunstilisest kujundist lüürikas. Anna Ahmatova, Igor Severjanin, Joseph Rudyard Kipling “Kui...”, Marina Tsvetajeva jt. Lüüriline teos, anafoor, kunstilised väljendusvahendid, riim, rütm. Lydia Koidula, A. Puškini, M. Lermontovi, I. Bunini, Robert Burnsi, K. J. Petersoni jt luuletused.
LÜÜRILISE EPIILISE LOOMINGU MAAILM		Inimeste saatus. A. Puškin, “Prohvetliku Olegi laul”. M. Lermontov, “Laul tsaar Ivan Vassiljevitsšist, noorest kaardiväelasest ja hulljulgest kaupmehesest Kalašnikovist”.
DRAAMA MAAILM		Dramaatilise teose eripära. Komöödia, tragöödia ja draama tunnused. Tragöödia žanr. William Shakespeare “Romeo ja Julia”. Tegelaste kujutamise tunnused draamateoses. Teose põhikonflikti mõiste, olemuse definitsioon.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku	Väärtused ja kõlblus: arendatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu; austust oma riigi ja kultuuri vastu.	Ajalugu: teave Eesti ja maailma ajalooliste sündmuste kohta (nt antiikaeg, Peipsi lahing, renessansiajastu, katkuepideemia Hiinas 1910.

<p>mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suunatakse teadvustama oma tugevusi ja valikuid, järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärged, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine; koos tegutsemise kasulikkuse ja vajalikkuse kogemise võimaldamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: suhtlemis-, enesekontrolli, koostöö-, otsustamis- ja teabega ümberkäimise oskuse arendamine; empaatiavõime kujundamine.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse, õpitakse teadvustama end tarbijana; keskkonnatemaatika ilukirjanduses.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: oma teabevajaduste määramine, sobiva teabe leidmine ning kriitiline hindamine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogiliste uuenduste mõju kajastus kirjandusteostes.</p> <p>Tervis ja ohutus: oma</p>	<p>aastal, Nikolai I valitsusaeg, koolielu Eestis 20. sajandi alguses).</p> <p>Kunst: kirjanike ja luuletajate portreed; kirjandusteoste illustratsioonid ja kirjanduses kajastatud kunstiteosed; tuntud kunstnike teoste reproduktsioonid (nt Leonardo da Vinci "La Gioconda" jt), rahva vägilasi kujutavad maalid; loovus kui esteetiline ümberkujundamine.</p> <p>Muusika: muusikateosed ilukirjanduses; laulusõnad kui luule.</p> <p>Inimeseõpetus: suhtlemise kunst, konfliktid, positiivne mõtlemine; isiksusekriis, vanusekriisid; inimese pideva eneseharimise vajadus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: orienteerumine ühiskonnaelus, inimese vastutus oma tegude eest.</p> <p>Eesti keel, inglise keel, vene keel: kirjakeele ja kõneetiketi normid; vananenud sõnad, võõrsõnad, fraseologismid, isiku- ja kohanimede õigekiri.</p> <p>Matemaatika: teoste autorite eluaastad, luuletuste loomise kuupäevad, rooma numbrid, täis- ja murdarvud, vanade mõõtühikute</p>
---	---	---

	valikute teadvustamine, tervist säästvad töövõtted; ohutuse temaatika kirjandusteostes.	teisendamine, graafiku ja tabeli koostamine. Geograafia: Shakespeare'i loominguga seotud Itaalia ja Inglismaa linnad.
--	---	---

8. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
AJASTU - KIRJANIK - KIRJANDUSKANGE LANE - LUGEJA. KIRJANDUS JA AEG	<ul style="list-style-type: none"> - loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost; - loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 	<p>Kirjandusprotsess, igavesed teemad kirjanduses.</p> <p>19. sajandi ajaloosündmused, ajastu võtmeisikud. Ajastu seos autori kirjandusliku loominguga. 19. sajandi kirjandusvoolud, temaatika ja eesmärgid, kirjaniku roll. Inimisisus kui kirjanduse loomingulise mõistmise põhiobjekt.</p> <p>Tegelase ajalooline ja kultuuriline taust.</p>
EUROOPA KIRJANDUSE JUURTEST	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 	<p>Antiikkirjandusest. Vana-Kreeka laulusõnadest. Lüürika. Vana-Kreeka teatrist.</p> <p>Aischylos, "Prometheus Bound".</p> <p>Igavestest kujunditest ilukirjanduses.</p> <p>Rooma luule kuldajastust. Kuldsest puudutusest (katkend luuletusest "Metamorfoosid").</p>
KESKAEGSEST KIRJANDUSEST	<ul style="list-style-type: none"> - selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; - eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, 	<p>Keskaegne kirjandus, rüütellik kirjandus ja romantika. Prantsuse luuletaja Marie de France (1145-11.03.1198).</p> <p>Keskaja vene kirjandusest. "Lugu Igori sõjaretkest".</p>

<p>RENESSANSS</p>	<p>nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; 	<p>Francesco Petrarca ja William Shakespeare'i sonettidest. Novell. Giovanni Boccaccio "Dekameron".</p>
<p>KLASSITSISMIST KUI KIRJANDUSLIKUST LIIKUMISEST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 	<p>Kultuuriline liikumine Euroopas ja Põhja-Ameerikas 17. ja 18. sajandi lõpus. Komöödia ühes vaatuses. Jean-Baptiste Moliere, "Vastumeelne abielu" Klassitsismist vene kirjanduses. Aleksander Sumarokov, Gavrila Deržavin.</p>
<p>ROMANTISMIST KUI KIRJANDUSLIKUST LIIKUMISEST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - teeb kokkuvõtte teose süžeeist, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 	<p>Romantism, romantiline kangelane, ajalooline romaan. George Gordon Noel Byron. Ajaloolise romaani žanr. Walter Scott "Ivanhoe" (katkendeid). W. Scotti isiksuse ja romaanide mõju maailmakirjandusele. Moraaliideaalid ja elutõde.</p>

<p>REALISMIST KUI KIRJANDUSLIKUST LIIKUMISEST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; - rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; - kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; - võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; - kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; - hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; - osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; - koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 	<p>Kirjanduslikud suundumused, realism, kirjanduslik iseloom, tüüpiline. Konflikt (kirjanduses). Romantismist realismini. A. Puškin, "Kapteni tütar". Epigraaf, autori positsioon, prototüüp. Nikolai Gogol, "Revident", "Sinel". Unistused ja reaalsus, satiiriline komöödia. Sotsiaalne konflikt; kangelase omadused; detaili roll kunstiteoses; peamine mõte. "Väikese inimese" kuvand. Anton Hansen Tammsaare. Sügavate elutegelaste loomise meister.</p>
<p>KODANIKU-LUULEST JA "PUHTA KUNSTI" LÜÜRİKAST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; - osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; - koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 	<p>Kunsti eesmärgist, tsiviil-, filosoofiline, armastus, maastikulüürika, "puhta kunsti luule", elegia. Nikolai Nekrassov, Fjodor Tjuttšev, Afanassi Fet. Filosoofilised laulusõnad, maastikusõnad, lüüriline kangelane. L. Koidula, M. Underi, J. Liivi "Nõmm", "Oh kanarpik, oh lilleke!", "Ta lendab mesipuu poole" ja Ernst Enno luuletused.</p>
<p>SAATUSE KEERDKÄIGUD - SÜŽEE KEERDKÄIGUD. KUNSTILINE AEG JA RUUM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 	<p>Elu on otsing; lugu, novell, prototüüp. Lev Tolstoi, "Pärast balli". Inimese pideva eneseharimise vajadus. Novell. Guy de Maupassant, "Kaelakee". Eduard Vilde. Mitmekülgne talent, karakterkomöödia.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; - kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid. 	
--	---	--

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suunatakse teadvustama oma tugevusi ja valikuid, järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus:</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: tööalad, millega puututakse kokku kirjandusteoste kaudu.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: säästev suhtumine ümbritsevasse, enda kui tarbija valikute teadvustamine; keskkonnaprobleemide temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine; koostöö kasulikkuse ja vajalikkuse kogemise võimaldamine; loomeinimesed kui ühiskonna muutuste suunajad; ettevõtlikkuse temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Kultuuriline identiteet: teadvustada enda kuulumine Eesti kultuuriruumi.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: info otsimine ja kriitiline hindamine; meedia mõju</p>	<p>Ajalugu: ajalooliste sündmuste ja isikute tundmine, kirjeldatava ajastu ajaloolised tingimused.</p> <p>Matemaatika: Rooma numbrite lugemine ja kirjutamine; autorite eludaatumid, vanade mõõtude teisendamine.</p> <p>Inimeseõpetus: omavahelised suhted, suhtumine ümbritsevatesse inimestesse, üksindus; sõpruse, väärtuste ja moraali teemad ilukirjanduses.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: orienteerumine ühiskonnaelus, inimese vastutus oma tegude eest, kodanikupositsioon.</p> <p>Kunst: kirjanike ja luuletajate portreed; kirjandusteoste illustratsioonid ja kirjanduses kajastatud kunstiteosed.</p> <p>Muusika: muusikateoste seosed ilukirjandusega.</p>

<p>suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärgi, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>meie vaadetele, meediakriitika.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogia arenguga seotud temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Tervis ja ohutus: oma valikute teadvustamine, tervist säästvad töövõtted; ohud ja ohutus ilukirjanduses.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, julgema astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu; arutlemine väärtushinnangute üle kirjandusteostes.</p>	<p>Inglise keel: ingliskeelsete autorite loominguga taust, nimede õigekiri ja hääldus.</p> <p>Geograafia: kirjandusteoste tegevuspaikade ja autorite elu ja loominguga seotud kohad.</p> <p>Eesti keel, vene keel: kirjakeele normid ajas; vananenud sõnad, võõrsõnad, fraseologismid, isiku- ja kohanimede õigekiri.</p>
--	--	--

9. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>EESTI KIRJANDUS. EESTLANE ÄRKAB</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost; - loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisostust ning juhib oma lugemisprotsessi; 	<p>Ärkamisaeg eesti kirjanduses. Eesti kirjanduse päritolu ja algus. K. J. Petersoni, L. Koidula, J. Liivi elulugu ja looming. Poeetiline kujund isamaast. F. R. Faehlmann - lugude looja. F. R. Faehlmanni müütilised muistendid.</p>
<p>AJALUGU EESTI KIRJANIKU PILGU LÄBI</p>	<p>Teose loomise aeg, ajalooline ajastu, tunnuste peegeldamine, tegelaste võrdlus, analüüs. Tegelastevahelised suhted ja nende väärtushinnangud.</p>	<p>Teose loomise aeg, ajalooline ajastu, tunnuste peegeldamine, tegelaste võrdlus, analüüs. Tegelastevahelised suhted ja nende väärtushinnangud.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; - tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; - selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; - kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; - eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; - leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete 	<p>Kirjandusteose ja sellel põhinevate teoste võrdlus; film.</p> <p>Romaanižanr. A. H. Tammsaare, "Kõrboja peremees".</p> <p>Näidend. Žanr, tragöödia. A. Kitzberg, "Libahunt".</p> <p>Kirjandusteose dramatiseering (esietendus 1911. aastal Endla teatris). Teater kõneleb meiega mitmes keeles.</p>
<p>19. SAJANDI LÕPU JA 20. SAJANDI ALGUSE KIRJANDUS. MEELEOLUD, OOTUSED, KANGELASED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; - kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; - eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; - leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete 	<p>Friedrich Wilhelm Nietzsche. Filosoofia. Superinimene. Hea ja kurja kategooriad. Luuletus kui žanr. Moraal, autoripositsioon, kangelane, autori ja kangelase jagunemine.</p> <p>Romantiline jutustus. Maksim Gorki, "Vana naine Izergil".</p> <p>Inimese isiksus kui loomingulise mõistmise peamine objekt kirjanduses. Uhkete ja tugevate inimeste poetiseerimine.</p> <p>Poeem. Aleksandr Blok, "Kättemaks".</p>
<p>HÕBEAEG VENE LUULES</p>	<ul style="list-style-type: none"> - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete 	<p>Eksperimendid sõnade ja tähendusega.</p> <p>Realism. Modernism.</p> <p>K. Balmont, A. Blok, S. Jessenin, V. Majakovski, A. Ahmatova.</p>
<p>INIMESTE SAATUSED AJALOO PEEGLIS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete 	<p>M. Šolohhov, "Inimese saatus".</p> <p>Teose ajalooline ja kultuuriline kontekst.</p>
<p>SATIIRI PEEGLIS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; - nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete 	<p>M. Bulgakov, "Koera süda" (katkendid).</p> <p>Teaduskirjanduse eksperiment.</p>

	<p>probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;</p> <ul style="list-style-type: none"> - teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegvusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 	<p>M. Zoštšenko jutud. Satiir kui autoripositsiooni väljendamise vahend. Kirjandusteose ekraniseering.</p>
<p>MAAILMA AVADES AVATE ENNAST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; - rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; - kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; - võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; - kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; - hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; - osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma 	<p>XX ja XXI sajandi alguse kirjanduses tõstatatud põhiteemad ja -probleemid. L. Andrejev, "Noored". L. Petruševskaja, "Gluuk". Müstika ja realism. A. Gavalda, "35 kilogrammi lootust". Päevikuvorm. Põlvkondadevaheliste suhete probleemid. R. Bradbury, "Veld". Mati Unt, "Hüvasti, kollane kass". Naiivne romaan. Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase suhte teoses.</p>

	<p>põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;</p> <ul style="list-style-type: none"> - koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; - esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; - kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid. 	
--	---	--

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suunatakse teadvustama oma tugevusi ja valikuid, järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: tööalad, millega puututakse kokku kirjandusteoste kaudu.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: säästev suhtumine ümbritsevasse, enda kui tarbija valikute teadvustamine; keskkonnaprobleemide temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine; koostöö väärtustamine, selle kasulikkuse ja vajalikkuse kogemise võimaldamine; loomeinimesed kui ühiskonna muutuste</p>	<p>Ajalugu: ajalooliste sündmuste ja isikute tundmine, kirjeldatava ajastu ajaloolised tingimused.</p> <p>Matemaatika: Rooma numbrite lugemine ja kirjutamine; autorite eludaatumid, vanade mõõtude teisendamine.</p> <p>Inimeseõpetus: omavahelised suhted, suhtumine ümbritsevasse inimesesse, üksindus; sõpruse, väärtuste ja moraali teemad ilukirjanduses. Inimese vastutus oma tegude eest.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: orienteerumine</p>

<p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõendus põhiseid otsuseid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärged, koostama plaane ja neid ellu viima.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>suunajad; ettevõtlikkuse temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Kultuuriline identiteet: teadvustada enda kuulumine Eesti kultuuriruumi.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: info otsimine ja kriitiline hindamine; meedia mõju meie vaadetele, meediakriitika.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: tehnoloogia arenguga seotud temaatika ilukirjanduses.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervist säästvad töövõtted; ohud ja ohutus ilukirjanduses.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, julgema astuda välja taunimisväärsede tegude ja hoiakute vastu; arutlemine väärtushinnangute üle kirjandusteostes.</p>	<p>ühiskonnaelus, inimese vastutus oma tegude eest, kodaniku positsioon.</p> <p>Kunst: kirjanike ja luuletajate portreed; kirjandusteoste illustratsioonid ja kirjanduses kajastatud kunstiteosed.</p> <p>Muusika: muusikateoste seosed ilukirjandusega.</p> <p>Inglise keel: ingliskeelsete autorite loomingu taust, nimede õigekiri ja hääldus.</p> <p>Geograafia: kirjandusteoste tegevuspaikade ja autorite elu ja loomingu seotud kohad.</p> <p>Eesti keel, vene keel: kirjakeele normid ajas; vananenud sõnad, võõrsõnad, fraseologismid ja kõnekujundid, isiku- ja kohanimede õigekiri.</p>
--	--	---

2.2.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Rahvakalendri aastaring	Kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu;	Eesti rahvakalendri tähtpäevade sisu ja tavade tundmaõppimine õppeaasta jooksul: esitlused, näidendid, viktoriinid, käelised jm praktilised tegevused.

	õppesisu (mõistatused, vanasõnad ja kõnekäänud, pärimuskultuur) seostamine reaalse eluga.	
Minu kodu on Eestimaa	Eesti keele õppe ning kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud tekstide loomine ja esitamine, filmid, arutelud, temaatiliste luuletuste esitamine.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; praktilise väljundi andmine õppeteemadele (nt draama, kirjandusteose dramatiseering, dramaatilise teose eripära, dialoogid ja tegelaskujud, lavastus, Eesti teatritega tutvumine).	Etenduste ühiskülastused Teatri Kodus ja Vanemuises (vm); eelülesanded ja töö tekstiga etenduse eel, mängud ja arutelu pärast teatrikülastust.
Muuseumis on elu	Õpi- jm üldpädevuste toetamine, kultuurilise identiteedi kujundamine, karjäärivõimaluste tutvustamine koos eesti keele praktiseerimise võimaldamisega.	Õppeprogrammid erinevates muuseumides lähikonnas, Tartus jm Eestis; arutelu ja loovkirjutamine õppekäigu järeltegevusena.

2.3. Vene keel vene õppekeele klassis

2.3.1. Õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt põhikooliõpilaste emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Põhikoolis pannakse alus õpilaste teadmiste ja oskustele, mis hõlmavad keele variante ning lubavad tulevikus toime tulla eriliigiliste tekstide vastuvõtu ja loomisega. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi.

Alates 5. klassist on vene keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamise oskust.

II kooliastmes on eesmärk arendada õpilase lugemis- ja kirjutamisoskust, eneseväljendus- ja suhtlusoskust, selleks et edukalt sotsialiseeruda.

Suulise ja kirjaliku suhtluse juures on oluline saavutada just praktilised oskused, mis loovad õpioskuste arenguks olulise baasi. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele kasutusvaldkonda.

Teksti vastuvõtt on aluseks õpioskustele, mistõttu on siin rõhutatud just sobiva lugemisviisi valimist ja enda kui lugeja arengu suunamist. Arendada tuleb oskust leida teavet mitmesugustest veebikeskkondadest ja kasutada infoallikaid tulemuslikult, kasutades sobivaid digivahendeid ning eri strateegiaid. Oluline on eesmärgile vastavalt infot leida ja sirvida, seda hallata ja hinnata ning sellele ka viidata (autoriõigus ja litsentsid).

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni.

Teksti vastuvõtt ja -loome on lõimitud õigekeelsusega, see tähendab, et teksti lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele. Nii kujuneb õpilases esmane keeleteadlikkus. Õigekeelsusteemade õppimisel on soovitatav kasutada elulähedasi ja õpilasele tähenduslikke tekste, sealhulgas ilukirjandustekste.

III kooliastmes taotletakse, et õpilane väljendub selgelt ja õigesti, keelenormidele vastavalt erinevates suhtlusolukordades. Tõhus ja tulemuslik suhtlemine on keeleteadmisteta võimatu. Suulise ja kirjaliku suhtluse käigus kujundatakse praktilisi oskusi, mis loovad õpioskuste arenguks olulise põhja. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele individuaalset kasutusvaldkonda. Õpilane peab saama koolist kaasa oskuse arutleda ja selgitada oma seisukohti silmast silma, telefoni, kirja ja e-kirja teel ning internetikeskkonnas.

Teksti vastuvõtt ja mõistmine on aluseks kõikidele õpioskustele, mistõttu III kooliastme lõpuks peab õpilane olema iseseisev ja kriitiline lugeja, et ta saaks edaspidi teha teadlikke ja õigeid valikuid. Tähtis on oskus kasutada teabeallikaid ning leida infot mitmesugustest keskkondadest, kasutades sobivaid digivahendeid ja eri strateegiaid. Seejuures on väga oluline arendada kriitilist mõtlemist, oskust eristada väärinfot ja manipulatsiooni tegelikkusest ning teadlikkust valida teaduspõhiseid infoallikaid.

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni. Õpilane peab kirjutama eesmärgistatult, teadvustades, kellele ja miks ta kirjutab, ning vastavalt sellele järgima tekstiliigile omast keelekasutust. Tekstide vastuvõttu ja kirjalikku loomet lõimitakse õigekeelsusega, see tähendab, et tekstide lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele, arendamaks õpilase keeleteadlikkust.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal õppetöös. Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut

ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning tegeldakse loovkirjutamisega. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata, tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

Õppesisu valib aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainealased pädevused oleksid saavutatavad.

2.3.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit; väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui kirjalikult, kasutab oma keeleoskusi kõnetegevuses; kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades; omandab vene keele erinevate lugemisstrateegiate alused; kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades; analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist; arendab lugedes oma sõnavara. 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit; väljendab end selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt nii suuliselt kui ka kirjalikult; kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri allikate toel ning eri keskkondades; kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades; analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga; tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi; arendab lugedes oma sõnavara.

2.3.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti II kooliastmes

5. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KIRJAKEELE MÕISTE	<ul style="list-style-type: none"> Suuline ja kirjalik suhtlus järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõnetiketi norme; esitab ja väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale 	<p>Keel kui suhtlusvahend. Kõnekultuur. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
FONEETIKA. GRAAFIKA. ORTOEPIA		<p>Häälikum muutused kõnes. Vene keele hääldus.</p>

<p>MORFOLOOGIA JA SÕNAMOODUSTUS</p>	<p>vastavalt suuliselt ja kirjalikult;</p> <ul style="list-style-type: none"> - lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; - valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; - hindab kuulnud informatsiooni usaldusväärsust; - jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuulust, suhtleb kaaslasega ja rühmas. 	<p>Nimisõna: ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad.</p> <p>Omadussõna: kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed.</p> <p>Omadussõnade täis- ja lühivormid.</p> <p>Asesõna. Asesõnade käänamine ja liigitus.</p> <p>Tegusõna: perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid.</p>
<p>ORTOGRAAFIA JA INTER- PUNKTSIOON</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Teksti vastuvõtt - valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; - loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; - loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; - sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 	<p>Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes.</p> <p>Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Tähed H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.</p> <p>Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.</p> <p>HE ja HII kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.</p>
<p>TEKST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi; - tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; - annab tekstile või seisukohale tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid. - Tekstiloomed - leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud 	<p>Tekstiliigid: instruktsioon, käsikirjas kirjutatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus, näidend.</p> <p>Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum) ja seal kasutatavad tekstiliigid.</p> <p>Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine.</p> <p>Teksti teema, alateemad ja peamõtte.</p> <p>Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutlus.</p> <p>Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti</p>

	<p>(usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides;</p> <ul style="list-style-type: none"> - esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; - kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; - kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis. - Keeleteadlikkus - rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; - eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutamisest; - kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe. 	<p>toimetamine.</p> <p>Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>
--	---	---

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, austama oma riiki, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, julgema astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.</p> <p>Kultuuriline identiteet: emakeel kui identiteedi alus; positiivse hoiaku ja eelarvamustevaba suhtumise</p>	<p>Eesti ja inglise keel: kirjakeele ja kõneetiketi normid; sõnavara laiendamine; grammatiliste konstruktsioonide võrdlus.</p> <p>Eesti keel: üldine sõnamoodustussüsteem; nimisõna, omadussõna, tegusõna, asesõna; sõnade liigitamise printsiibid.</p> <p>Kirjandus: raamatukogu kui kirjanduse varasalv; eesti</p>

<p>mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid; arendatakse oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid info leidmiseks ja leitusse kriitiliselt suhtuma, olema teadlik autoriõigustest ning ohtudest ja end kaitsma.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: soodustada keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning iseseisvat täiendamist eri allikatest.</p>	<p>kujundamine erinevuste suhtes.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: õpilast suunatakse määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet, hindama uudiste kvaliteeti ning tuvastama uudistes puuduvat teavet.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine (oskus töötada rühmas, paarides, väljendada oma arvamust ja kuulata teisi).</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuste ja loominguliste võimete arendamine; suhtlemis-, enesekontrolli, koostöö-, otsustamis- ja teabega ümberkäimise oskuse arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: säästliku mõtteviisi kujundamine.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervisliku eluviisi järgimine, ohutu käitumine.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: oskus otsida teavet internetist, töötada vene keele sõnaraamatutega.</p>	<p>lastekirjandus; maailmaa kirjanikke teoste katkendite kasutamine harjutustes.</p> <p>Inimeseõpetus: suhtlemine; tegevus ja tagajärjed (sõnavara laiendamine, jutu koostamine).</p> <p>Kirjandus: ilukirjandus- ja teabetekstside lugemine; maailmakirjanduse teoste katkendite kasutamine harjutustes, ilukirjanduse leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine.</p> <p>Ajalugu: ajalooline teave vene keele päritolu kohta; Eesti ajalugu; kirja tekkimise ajalugu.</p> <p>Loodusõpetus: eesti loodus, vaatamisväärsused.</p> <p>Kunst: tuntud kunstnike reproduktsioonide kasutamine; K. Korovini maali „Talvine maastik“, A. Harlamova maali „Unistaja“, F. Rešetnikovi maali „Poisid“ reproduktsioonide kirjeldus.</p> <p>Sotsiaalsed: orienteerumine ühiskonnaelus ja inimsuhetes; erinevate ajastute kirjandusteostes käsitletud probleemide seostamine tänapäeva elu ja inimestega.</p>
--	--	--

6. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KIRJAKEELE MÕISTE	<ul style="list-style-type: none"> - Suuline ja kirjalik suhtlus - järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 	Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Kõnekultuur.
LEKSIKOLOOGIA JA FRASEOLOOGIA	<ul style="list-style-type: none"> - esitab ja väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt ja kirjalikult; - lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 	Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika.
MORFOLOOGIA JA SÕNAMOODUSTUS	<ul style="list-style-type: none"> - valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 	Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnade iseloomustus. Sidesõnade üldiseloomustus. Abisõnade iseloomustus. Hüüdsõnad.
SÜNTAKS	<ul style="list-style-type: none"> - hindab kuuldu informatsiooni usaldusväärsust; 	Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause.
ORTOGRAAFIA JA INTERPUNKTSIOON	<ul style="list-style-type: none"> - teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; - jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldu, suhtleb kaaslasega ja rühmas. - Teksti vastuvõtt - valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 	Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HII kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausestes.

<p>TEKST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; - loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; - sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse; - valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi; - tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; - annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; - Tekstiloomes - leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides; - esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; - kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; - kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab 	<p>Tekstiliigid: instruksioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, alateemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus. Sõnavara ja suulise kõne arendamine, laiendamine, kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt küsimuste, pildi, pildiseeria, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>
---------------------	--	--

	<p>korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keeleteadlikkus - rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; - eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; - kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme; - kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; - kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe. 	
--	---	--

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, austama oma riiki, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, järgima kehtivaid käitumisreegleid, õigusi ja kohustusi ühiskonnas; julgema astuda välja taunimisväärtete tegude ja hoiakute vastu.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike</p>	<p>Eesti keel, inglise keel: kirjakeele ja kõneetiketi normid; kaassõnad; sidesõnad; hüüdsõnad.</p> <p>Eesti keel: arvsõna, arvsõnade käänamine; mäarsõnad.</p> <p>Ajalugu: ajalooline teave vene keele päritolu kohta; Eesti ajalugu; rooma ja araabia arvude ajalugu, mõõtühikud vanal ajal.</p> <p>Kirjandus: ilukirjandus- ja teabetekstside lugemine; maailmakirjanduse teoste</p>

<p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse ennetama ja lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid; arendatakse oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima.</p>	<p>seisukohtade kujundamine ja väljendamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: emakeel kui identiteedi alus; positiivse hoiaku ja eelarvamustevaba suhtumise kujundamine erinevuste suhtes.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuse ja loominguuliste võimete arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: erinevate infoallikate, sh sotsiaalmeedia kasutamine ja kriitiline hindamine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: kaasaja infoühiskonna võimaluste, sh arvutiprogrammide kasutamine keeleõppes.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervise ja ohutuse teemaga seotud tekstide kasutamine; tervist säästvad töövõtted.</p>	<p>katkendite kasutamine harjutuste tegemiseks.</p> <p>Matemaatika: täisarvud ja murdarvud, graafiku ja tabeli koostamine.</p> <p>Sotsiaalsed: orienteerumine ühiskonnaelus ja inimsuhetes; erinevate ajastute kirjandusteostes käsitletud probleemide seostamine tänapäeva elu ja inimestega.</p> <p>Loodusõpetus: eesti loodus, jõed ja järved Eestis.</p> <p>Kunst: tuntud kunstnike teoste reproduktsioonid.</p>
---	---	--

2.3.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
-----------------------	---------	-----------

Vanausuliste aastaring	Kooli väärtuste toetamine, kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu.	Vanausuliste kui kohaliku kultuuripiirkonna identiteedi kandjate tavade ja tähtpäevade sisu tundmaõppimine õppeaasta jooksul: mõistatused, vanasõnad ja kõnekäänud, esitlused, mängud, käelised jm praktilised tegevused.
Minu kodu on Eestimaa	Kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud tekstide loomine, infootsingu ülesanded.

2.3.5. Õpitulemused ja õppesisu klassiti III kooliastmes

7. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VENE KEEL ÜHISKONNAS	<ul style="list-style-type: none"> - Suuline ja kirjalik suhtlus - väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; - suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärase; - arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; - nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; - arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; - sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; - teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti 	Vene keele päritolu. Vene keel ja sellega seotud keeled.
ORTOEEPIA		Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.
MORFOLOOGIA. TEGUSÕNA VORMID.		Tegusõna kordamine. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Kesksõna kui tegusõna vorm. Kesksõna grammatilised tunnused. Kesksõna käänamine. Oleviku ja mineviku kesksõnad. Aktiivi ja passiivi kesksõnad. Passiivi kesksõna täis- ja lühivormid. Kesksõnaga sõnaühendid. Kesksõna kõnes kasutamise normid. Gerundium (des-vorm). Gerundiumi grammatilised tunnused. Perfektiivne gerundium ja

	<p>kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teksti vastuvõtt - esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 	<p>des- gerundium (imperfektiivne aspekt). Gerundiumiga sõnaühendid. Gerundiumi kõnes või tekstis kasutamise normid.</p>
<p>SÜN-TAKS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; - annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; - teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; - eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; - rikastab lugemise kaudu oma sõnavara. - Tekstiloome - koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; - valmistub esinemiseks etappide kaupa; - esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); - kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; - vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; - loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning 	<p>Sõnaühend. Sõnaühendi tüübid. Alistusseose liigid (ühildumine, rektsioon, külgnemine). Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Sõnaühendi kasutamine kõnes. Lause tüübid. Lihtlause. Kaheosaline lause. Lihtlause laiendamine. Lause peamised liikmed: alus, öeldis. Aluse tekstifunktsioonid. Liitöeldis (nimi- ja tegusõnaline). Öeldise tekstifunktsioonid. Lause kõrvalliikmed: täiend (ühilduv, mitteühilduv; lisand), sihitis (otse- ja kaudsihitis), määruse liigid.</p>
<p>ORTOGRAAFIA JA INTERPUNKTSIOON</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning 	<p>Kesksõna ja gerundiumi õigekirjareeglid. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>TEKST</p>		<p>Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja</p>

	<p>kasutab neid enda koostatud tekstides.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keeleteadlikkus - järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; - iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; - valdab peamisi tekstisidususvõtteid. 	<p>meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus.</p> <p>Tarbetekstidest olulise info leidmine.</p> <p>Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus.</p> <p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome.</p> <p>Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p> <p>Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>
--	--	---

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpitakse kujundama ilumeelt ning väärtustama loomingut ja kultuuri, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, austama oma riiki, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, järgima kehtivaid käitumisreegleid, õigusi ja kohustusi ühiskonnas; julgema astuda välja taunimisväärsede tegude ja hoiakute vastu.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: emakeel kui identiteedi alus; vene kirjakeele normide,</p>	<p>Kirjandus: ilukirjandus- ja teabetekstide lugemine; maailmakirjanduse teoste katkendite kasutamine harjutuste tegemiseks.</p> <p>Ajalugu: ajalooalaste tekstide kasutamine harjutusteks; ajalooline teave vene keele päritolu kohta; idaslaavlaste ajalugu.</p> <p>Eesti keel: sõnauhendid; kesksõnad, tegusõna des-vorm jt grammatiliste vormide võrdlus.</p> <p>Matemaatika: loogilist ja loomingulist mõtlemist nõudvad ülesanded (ristsõnad, mõistatused); graafiku kirjeldus ja tabeli koostamine.</p>

<p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse ennetama ja lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid; arendatakse oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima.</p>	<p>suulise ja kirjaliku kõne kultuuri tundmine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuse ja loominguliste võimete arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.</p> <p>Teabekeskond ja mediakasutus: erinevate infoallikate, sh sotsiaalmeedia kasutamine ja kriitiline hindamine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: kaasaja infoühiskonna võimaluste, sh arvutiprogrammide kasutamine keeleõppes.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervise ja ohutuse teemaga seotud tekstide kasutamine; tervist säästvad töövõtted.</p>	<p>Inimeseõpetus: inimestevahelised suhted, tervislikud eluviisid.</p> <p>Kunst, muusika: temaatilised teabetekstid harjutustes.</p>
---	--	--

8. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VENE KEEL ÜHISKONNAS	<ul style="list-style-type: none"> - Suuline ja kirjalik suhtlus - arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; - arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 	Vene keel maailma teiste keelte seas.
MORFOLOOGIA		Isikuta tegusõnad.
SÜNТАKS		Lauselühendite liigid. Aluse tekstifunktsioonid. Õeldise tekstifunktsioonid. Lause kõrvalliikmed: täiend (ühilduv,

	<ul style="list-style-type: none"> - sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; - analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; - teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist. - Teksti vastuvõtt - annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 	<p>mitteühilduv, lisand), sihitis (otse- ja kaudsihitis), määruse liigid.</p> <p>Lihtlause laiendamine (samaliigilised lauseliikmed, lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu).</p> <p>Kiilsõnad ja kiillaused. Intervjuu. Teade.</p>
<p>ORTOGRAAFIA JA INTERPUNKTSIOON</p>	<ul style="list-style-type: none"> - eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; - teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; - esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid. 	<p>Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine.</p> <p>Kirjavahemärgid lauseliikmetega grammatiliselt sidumata sõnade puhul.</p> <p>Kirjavahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>TEKST</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tekstilooime - järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; - kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; - loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; - koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; - kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 	<p>Teksti liigid ja teksti stiil.</p> <p>Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus.</p> <p>Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus.</p> <p>Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); - vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; - ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid. - Keeleteadlikkus - väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; - suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; - leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; - nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; - hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; - seloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; - rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid. 	<p>Diskussioon, teadaanne, avaldus.</p> <p>Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p> <p>Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p> <p>Loov- ja uurimistöö vormistamine: struktuur ja keel.</p>
--	---	---

ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suunatakse väärtustama loomingut ja</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste</p>	<p>Kirjandus: ilukirjandus- ja teabetekstide lugemine; kirjandusteoste katkendite</p>

<p>kultuuri, austama oma riiki, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p> <p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitut kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse ennetama ja lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid; arendatakse oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p>	<p>suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, järgima kehtivaid käitumisreegleid, õigusi ja kohustusi ühiskonnas; julgema astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: emakeel kui identiteedi alus; vene kirjakeele normide, suulise ja kirjaliku kõne kultuuri tundmine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuse ja loominguliste võimete arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.</p> <p>Teabekeskkond ja meediakasutus: erinevate infoallikate, sh sotsiaalmeedia kasutamine ja kriitiline hindamine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: kaasaja infoühiskonna võimaluste, sh arvutiprogrammide kasutamine keeleõppes.</p>	<p>kasutamine harjutuste tegemiseks.</p> <p>Ajalugu: ajalooalaste tekstide kasutamine harjutusteks.</p> <p>Eesti keel, inglise keel: kirjakeele ja kõneetiketi normid; kaassõnad; sidesõnad; hüüdsõnad.</p> <p>Eesti keel: mäarsõnad, arvsõnad, arvsõnade käänamine jt grammatiliste vormide võrdlus.</p> <p>Matemaatika: loogilist ja loomingulist mõtlemist nõudvad ülesanded (ristsõnad, mõistatused); graafiku ja tabeli koostamine.</p> <p>Inimeseõpetus: inimestevahelised suhted, tervislikud eluviisid harjutuste tekstides.</p> <p>Kunst, muusika: temaatilised teabetekstid harjutustes.</p>
--	--	--

Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmäärke, koostama plaane ja neid ellu viima.	Tervis ja ohutus: tervise ja ohutuse teemaga seotud tekstide kasutamine; tervist säästvad töövõtted.	
--	---	--

9. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VEENE KEEL ÜHISKONNAS MORFOLOOGIA	<ul style="list-style-type: none"> - Suuline ja kirjalik suhtlus - arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; - arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; - analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; - vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; - sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; - hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 	Keel kui arenev nähtus.
SÜNTAKS. LIITLAUSE		Sidesõnade iseloomustus. Liitlause mõiste. Liitlause tüübid: rindlause, põimlause, sidesõnata liitlause. Lause grammatilised seosed. Otsekõne. Dialog.
ORTOGRAAFIA JA INTERPUNKTSIOON	<ul style="list-style-type: none"> - vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; - sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; - hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 	Kirjavahemärgid koondlause, komplitseeritud lauses. Kirjavahemärgid liitlause: rindlause, põimlause, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlause. Kirjavahemärgid otsekõnega lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri.
TEKST	<ul style="list-style-type: none"> - teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; - teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist. - Teksti vastuvõtt - eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist 	Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle

	<p>informatsiooni ning olulisi seisukohti;</p> <ul style="list-style-type: none">- nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;- teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;- esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid.- Tekstiloomed- järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;- kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;- annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;- loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;- koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;- ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;- kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;- esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).	<p>põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus.</p> <p>Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine.</p> <p>Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Keeleteadlikkus - väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; - suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; - iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; - leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; - rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid. 	
--	---	--

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suunatakse väärtustama loomingut ja kultuuri, austama oma riiki, hindama kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustama oma väärtushinnanguid.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suunatakse austama reegleid ja aktsepteerima mitmekesisust, tegema koostööd.</p> <p>Enesemääratluspädevus: juhendatakse järgima tervislikke eluviise ja ohutult käituma; mõtlema oma oskuste ja huvide üle.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: suunatakse olema salliv ja lugupidav erinevate inimeste suhtes, austama oma riiki, väärtustama ja arendama kultuuri, järgima kehtivaid käitumisreegleid, õigusi ja kohustusi ühiskonnas; julgema astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: koostöö väärtustamine, isiklike seisukohtade kujundamine ja väljendamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: emakeel kui identiteedi alus; vene kirjakeele normide,</p>	<p>Kirjandus: ilukirjandus- ja teabetekstide lugemine; kirjandusteoste katkendite kasutamine harjutuste tegemiseks.</p> <p>Ajalugu: ajalooalaste tekstide kasutamine harjutustes.</p> <p>Eesti keel, inglise keel: kirjakeele ja kõneetiketi normid; grammatiliste vormide võrdlus.</p> <p>Matemaatika: loogilist ja loomingulist mõtlemist nõudvad ülesanded (ristsõnad, mõistatused); graafiku ja tabeli koostamine.</p>

<p>Õpipädevus: juhendatakse õppima ja õpitud kasutama.</p> <p>Suhtluspädevus: arendatakse selget eneseväljendust kõnes ja kirjas, suunatakse ennetama ja lahendama suhtlemisprobleeme.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: suunatakse hindama ja ise tegema tõenduspõhiseid otsuseid; arendatakse oskust lugeda visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid.</p> <p>Digipädevus: suunatakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel, kriitiliselt suhtuma internetis leiduvasse, olema teadlik autoriõigustest ja ohtudest ning end kaitsma.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: suunatakse seadma eesmärged, koostama plaane ja neid ellu viima.</p>	<p>suulise ja kirjaliku kõne kultuuri tundmine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuse ja loominguliste võimete arendamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.</p> <p>Teabekeskond ja mediakasutus: erinevate infoallikate, sh sotsiaalmeedia kasutamine ja kriitiline hindamine; turvaline ja vastutustundlik tegutsemine internetis.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: kaasaja infoühiskonna võimaluste, sh arvutiprogrammide kasutamine keeleõppes.</p> <p>Tervis ja ohutus: tervise ja ohutuse teemaga seotud tekstide kasutamine; tervist säästvad töövõtted.</p>	<p>Inimeseõpetus: inimestevahelised suhted, tervislikud eluviisid harjutuste tekstides.</p> <p>Kunst, muusika: temaatilised teabetekstid harjutustes.</p>
---	--	---

2.3.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Vanausuliste aastaring	Kooli väärtuste toetamine, kultuurilise identiteedi kujundamine, ettevõtlikkus-, suhtlus-, kultuuri- ja väärtus- ning enesemääratluspädevuste arendamine mitmesuguste ühistegevuste kaudu.	Vanausuliste kui kohaliku kultuuripiirkonna identiteedi kandjate tavade ja tähtpäevade sisu tundmaõppimine õppeaasta jooksul: mõistatused, vanasõnad ja

		kõnekäänud, esitlused, mängud, praktilised tegevused.
Minu kodu on Eestimaa	Kooli väärtuste ja üldpädevuste toetamine: üldkultuuriliste teadmiste ja oskuste süvendamine, sotsiaalsete oskuste ja loovuse edendamine, oma maa ja ühiskondlike väärtuste hindamine.	Eesti keele ja kultuuri, looduse ja riigi oluliste isikute, tunnuste ja sümbolite tundmaõppimisele suunatud tekstide loomine, infootsingu ülesanded.
Lähme teatrisse!	Suhtlus-, kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamine; praktilise väljundi andmine teksti vastuvõtmise ja tekstiloomise oskuste arendamiseks.	Etenduste ühiskülastused Teatri Kodus ja Vanemuises (vm); eelülesanded ja töö tekstiga etenduse eel, arutelu ja tekstiloomise pärast teatrikülastust.
Muuseumis on elu	Õpi- jm üldpädevuste toetamine, kultuurilise identiteedi kujundamine, karjäärivõimaluste tutvustamine.	Õppeprogrammid erinevates muuseumides lähikonnas, Tartus jm Eestis; arutelu ja loovkirjutamine õppekäigu järeltegevusena.